Գ' ՏԱՐԻ Թիւ 1645 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 5 ՅՈՒԼԻՍ 1904 — 18 ՅՈՒԼԻՍ 904 Ն.Տ.

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, ԲԱԲ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهانتاق غزته‌سی صاحب امتیازی د. جیوه‌لك
[باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը ԿԱՆԽԻԿ ղր. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » « » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը ԿԱՆԽԻԿ Ֆրք. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ
1ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՐԱՑՈՅՑ ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

1904

ՀԻՆ ՏՈՄԱՐ — ՅՈՒԼԻՍ 5 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ
Բ. օր Վարդավառի + Յիշատակ մեռելոց։
ՆՈՐ ՏՈՄԱՐ — ՅՈՒԼԻՍ 18
ՕՍՄԱՆԵԱՆ. — 1322 ՃԷՄԱԶԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 3
ԿԷՍ ՕՐ. — Թրք. 4.41 Եւր. 4.27
ՊԱՏՄԱԿԱՆ. — 1889 յուլիս 5ին կը վախճանի Սրբուհի մայրապետ Գալֆաեան, որ 1865ին հիմնած է Խասգիւղի Որբանոցը։

ՔԱՐՈԶԱԳԻՐ

ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

« ՄԻԱՅՆ ՅԻՍՈՒՍԸ »

«Ամբարձին զաչս իւրեանց եւ ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն զՅիսուս»։
(Մատթ. Ժէ. 8)

Այն կէտն էր ժամանակը որ Յիսուս ցոյց տար աշակերտաց իր Աստուածութեան փառքին մեծվայելչութիւնն ու իր երկնային լոյսին գեղեցկութիւնը։ Այս բանին համար ընտրեց աշակերտներէն ամէնէն աւելի վստահելիները որոնց վկայութիւնը կրնար մեծ արժէք ունենալ, եւ որոնց սրտի ու մտքի արտամադրութիւնը պիտի կրնար մեծ ազդեցութիւն գործել իրենց ընկերներուն վրայ։ Պետրոս՝ իբրեւ հաւատոյ մարդը, Յակոբոս՝ իբրեւ աննուաճ յուսոյ մարմնացումը, Յովհաննէս իբրեւ սիրոյ աշակերտը յարմարագոյն ընտրելիներն էին, որոնք յետոյ պիտի ըլլային նաեւ վկաներ Գեթսեմանեաց պարտէզին մէջ իրենց տագնապին ու տառապանքին։ Հիմայ շնորհաց մխիթարութիւնը պիտի ճաշակէին պատրաստուելու համար տառապանքի եւ փորձութեանց վայրկեաններուն։ Այո, պէտք է Յիսուսի հետ տառապիլ, Անոր հետ փառաւորուելու համար։

Երկնային քաղցր զեփիւռին հեւքերէն հովհուող իրենց վերարկուներովը դէպի որոշուած լեռը ելան, դէպի այն լեռը ուր Յիսուս աղօթք ընել փափաքած էր գիշերային խաղաղութեան եւ լռութեան մէջ։ Լեռները ի՜նչքան վսեմութիւն եւ սրբութիւն կ'ազդեն մարդուն հոգւոյն վրայ։ Մարդ կը կարծէ թէ երկնից կամարին մէջ է որ կը շնչէ։ Թռչնոց երգերը արդէօք այն երկնային իրենց լոյս արարիչը տեսած ատեն ո՜րքան քաղցրացած կը հնչէին։

Յիսուս իր աշակերտներուն հասած էր արդէն լեռան բարձունքը, ու գիշերը վրայ հասած էր։ Գիշերուան լուսաւոր կամարը իր լոյսին դեղնագոյն լոյսովը լեռը կը լուսաւորէր, ու քիչ յետոյ գերազանց փառքի լոյսը իր մեծավայելչութեան փառքովն աւելի եւս պիտի լուսաւորէր ու շողացնէր ամբողջ լեռը։

Յիսուսի սովորութիւնն էր լեռան վրայ միայնակ աղօթել։ Այնպէս նա կ'ուզէր սորվեցնել թէ իր աշակերտներուն շնորհքներն եւ հոգեզգլութիւնները ընդունելու համար պէտք է հեռանալ աշխարհի ժխորէն, բարձրանալ հոգւով յերկինս, միանալ Աստուծոյ ջերմ աղօթքով։ Աղօթքը հոգին փոխակերպելու միակ զօրութիւնն ունի, աղօթքն է որ սիրոյ Աստուածային կերպով կը ջերմացնէ սիրտը, եւ կը միացնէ ամենազօրին եւ ամենաբարիին։ Միայն աղօթքի հաղորդակցութիւն կուտայ երկնային պարգեւ սրբութիւնները, եւ ինչպէս հոգին նոյնպէս եւ մարմինը կը պայծառակերպէ։

Յիսուս մինչ կ'աղօթէր գիշերային խոր լռութեան մէջ լեռան բարձունքին վրայ, մինչ իր աշակերտներն օրուան աշխատութիւններէն պարտասած կը քնանային մէկ կողմ ընկողմանած, յանկարծ Յիսուսի երեսը փոխուիլ լուսին պէս փայլեցաւ, եւ իր հանդերձները ճերմկցան ձիւնի պէս։ Եւ ահա Մովսէս ու Եղիա երեւցան եւ կեցան իր երկու կողմերը, ու կը խօսէին իրեն հետ իր չարչարանքներուն վրայ զորոնք պիտի կատարուէին Երուսաղէմի մէջ։ Յիսուսի փառքն ու լոյսը այնքան զօրաւոր կերպով կը փայլէր լերան վրայ որ աշակերտներն արթնցան. ու երբ արթնցան իրենց խոր քունէն՝ շլացնող աչքերով տեսան Յիսուսի լուսալիր փառքը, եւ այն երկու մարդիկը որոնք անոր քով կեցեր կը խօսէին։

Պետրոս յափշտակուած ու շլմորած այս տեսարանէն, ըսաւ Յիսուսի հիացմամբ առլցուն. «Վարդապե՛տ աղէկ է որ հոս կենանք ու եթէ կ'ուզես երեք տաղաւարներ շինենք, մէկը քեզի, մէկը Մովսէսին ու մէկն ալ Եղիային»։

Պետրոսի բաղձանքը լաւագոյնն ու բարին էր. աղէկ է Յիսուսի հետ ըլլալ. եւ այն որ Անոր մօտ է, անիկա ճշմարտապէս երջանիկ է։ Անոր մօտն է որ մարդ իր բոլոր տարակոյսներուն պատասխանը կը գտնէ, ուժ մը կ'ունենայ ընդդէմ ամէն փորձութեանց, մխիթարութիւն մը վշտաց հանդէպ։ Շատեր Պետրոսի պէս կ'ուզեն ճաշակել երկնային մխիթարութիւնները, առանց տառապածային պայմանները յարգելու։ Երկինքը երկրի վրայ իրականացած տեսնել կ'ուզեն, բայց այս անկարելի է առանց ցոյց տրուած պայմաններուն։ Յիսուսի աշակերտ եղողը նախ պէտք է Անոր պէս տառապանքի ենթարկուի, Երկնային փառքին արժանանալու համար։ Սարվէլ պէտք է նախ տառապիլ, ընդ փայթ վայելելու համար փառքն ու վարձատրութիւնը։

Այն պահուն որ Պետրոս կը համարձակէր տաղաւարներու առաջարկութիւն ընել, լուսաւոր ամպ մը յանկարծ կը ծածկէ զայն իր ընկերներով ու երկնային ձայնէն սարսափահար գետին կ'իյնան աշակերտներն ընկերովին։

Լուսաւոր ամպին ներկայութիւնը Աստուծոյ մերձաւորութիւնը ցոյց կուտայ։ Ինչպէս որ անապատին մէջ Իսրայէլացւոց առջեւէն կ'ընթանար այդ լուսոյ ամպը, ինչպէս որ երեւցաւ ալ Սինայի բարձանց վրայ, որպէս եւ Նաւակատեաց օրը լեցուեցաւ Տաճարը, այնպէս ալ հիմա կ'երեւէր Աստուած լուսաւոր ամպով, եւ կը ձայնէր ամպին մէջէն այն ձայնով որով խօսած էր Յորդանանու երկինքէն, որով Ղազարոսի յարութեան ատեն փառաւորեց իր Որդին, որով զօրավիգ եղաւ Փրկչի տագնապալից վայրկեաններուն։ Այդ ձայնը դեռ կը հնչէ ու Աստուած կը խօսի իր սուրբերով, խղճի ձայնով եւ բնութեան տեսարաններով։ Ունի՞նք արդեօք ականջներ լսելու իր խօսքերը եւ յօժարութիւն՝ կատարելու։

Աստուածային ձայնն ու լոյսի ցոլքերը դրախտի վերածած էին Սուրբ լեռը, ու աշակերտներու արհաւիրքը փարատած էր Յիսուսի ուժաւորող խօսքովը «Ելէք, մի վախնաք»։ Անոնք արդէօք ո՞րպիսի մեծ ուրախութիւն զգացին, երբ աչքերնին վեր բարձրացուցած ատեն «միայն Յիսուսը» տեսան խաղաղութեան եւ սրբութեան բարձունքին մէջ։

* *

«Ու երբ աչքերնին վեր վերցուցին մէկն ալ չտեսան, միայն Յիսուսը»։ Ահա ոսկեղէն համարը այս հրաշափառ պատմութեան. ո՜րքան մեծ յուսահատութիւն ու դժբաղդութիւն պիտի ըլլար աշակերտաց համար երբ աչքերնին վեր վերցուցած ատեն ոչ ոք տեսնէին. ո՛չ Մովսէսը, ո՛չ Եղիան եւ ո՛չ Յիսուսը։ — Ո՛չ Մովսէսը, որ օրէնքներովը զգացնէր մեղքին մեծութիւնն ու դատապարտութիւնը, ո՛չ Եղիան, որ մարգարէութիւնովը պատրաստէր զիրենք Փրկչի յաւիտենական փրկագործութեան, ո՛չ Յիսուսը, որ իր փրկչական շնորհովը զօրացնէր զանոնք։ Ի՜նչ մեծ ահ ու դողով պիտի իյնէին արդէօք լեռնէն, երբ մէկն ալ չտեսնէին։ Այլ ի՜նչ մեծ ուրախութիւն իրենց համար որ կը տեսնէին Փրկիչը, «միայն Փրկիչը», եւ «ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն զՅիսուս»։ Մովսէս եւ Եղիա աներեւոյթ եղած էին, միայն Յիսուս մնացած էր, շնորհաց մարմնացումը։ Մենք ալ հիմակ՝ ո՛չ Մովսէսով օրէնքի տակ ենք ու պահանջուած կրօնական ծէսերն ու ծիսական արարողութիւնները կը կատարենք, ո՛չ Եղիայով մարգարէութեան տակն ենք որ Փրկչին ու Նոր Աւետարանի մը քարոզութեան սպասենք, այլ Յիսուսի, «միայն Յիսուսի» շնորհաց հովանւոյն տակն ենք որ Իր առաւել գթութեամբը կը հեղու ի մեզ Իր բազմապիսի շնորհներն ու բարիքները։

Եթէ աշակերտները աչքերնին վեր վերցուցած ատեն Մովսէսը տեսնէին, միա՛յն Մովսէսը, այն երեւոյթով, որ երեւոյթով որ ներկայացաւ Փարաւոնի, եւ Իսրայէլացիներն առաջնորդեց անվեհեր կերպարանքով անապատին մէջ, ի՜նչ երեւոյթով որ Սինայէն իջած ատեն ներկայացաւ ժողովուրդին, ի՜նչքան մեծ պիտի ըլլար իրենց երկիւղն ու արհաւիրքը։ Ան ի՜նչ ցասկոտ եւ անհամբեր բնութիւն, որ մեղքերը միայն ճակատը նետել գիտէ օրէնքներովը առանց մեղքերը ներելու։ Եւ մինչեւ հիմակ ալ «Միայն Մովսէս»ը տեսնողներ չկա՞ն քրիստոնէից մէջ, որոնք երբ աչքերնին վերցնեն «միայն Մովսէսը» կը տեսնեն։ Ասոնք անոնք են որոնք շնորհաց Աւետարանին տակ ապրելով անուանական քրիստոնեայ են միայն, որոնք Աւետարանի ոգւոյն համաձայն չեն ապրիր, այլ ծիսապաշտ ոգւով միայն, որոնք ծէսերու եւ օրէնքներու արամադրածէն յուզմ մը իսկ չեն ուզեր շեղիլ, բայց երբեք քրիստոնէական ոգի մը չեն կրեր։ Աւա՜ղ այսպիսեաց, որոնք իրենց Յիսուսի խօսքերը կը լսեն, բայց Մովսէսը, «միայն Մովսէսը» կը տեսնեն։ Այնպիսիները դժբախտ են, վասն զի յոյս չունին փրկութեան, վասն զի միայն մեղքերնին կը տեսնեն առանց յաւիտենական փրկութեան շնորհը վայելելու յոյսն ունենալու։ Բայց օրհնեալ ըլլայ մեր Աստուածը, մենք ո՛չ միայն կը լսենք Յիսուսի խօսքերը, այլ եւ կը տեսնենք զինքը մեր կեանքի ամէն պարագաներուն մէջ, մեր տառապանքին, մեր վշտին ու մեր յուսահատութեան վայրկեաններուն, որ կ'ըլլայ մեզ ապաւէն եւ մխիթարութիւն, համբերութիւն եւ զօրութիւն։

Եթէ աշակերտները աչքերնին վեր վերցուցած ատեն Եղիան տեսնէին, «միայն Եղիան», փոխանակ աշխարհի հեզահամբոյր Փրկիչը տեսնելու՝ սուրբ եւ անողոք մարդը «Եղիան միայն» տեսնէին, փոխանակ «Գառն Աստուծոյ»ն տեսնելու, «Առիւծ»ը տեսնէին, որ կը գոռայ Աստուծոյ մեծափառ ձայնով Իսրայէլի մեղաւոր մարդոց մէջ, ի՜նչքան յուսահատական պիտի ըլլար իրենց վիճակը։ Եղիան եթէ իջնէր Յիսուսի աշակերտներուն հետ այդ լեռնէն՝ Փարիսեցիները տեսած ատեն Բաաղի քուրմերուն պէս կրակով պիտի այրէր զանոնք, պիտի տեսնէր ամբարիշտ Յեզաբէլը յիշեցնող Հերովդիադան։

Զե՞ք տեսներ այս ամէնուն մէջ վրէժխնդրական ոգի մը։ Ո՞րը աւելի կը նախընտրէք, Կարմեղոսի բարձո՞ւնքը, ուրու երկինքէն անձրեւ տեղաց երկար ու սոսկալի երաշտութենէ մը յետոյ, թէ Գողգոթայի բարձունքը, ուրկէ վերլուծանուորներու յաւիտենական փրկութիւն շնորհուեցաւ. ո՞րը կը նախընտրէք. Զիթենեաց լեռան խաղաղութի՞նը, թէ Քորեբական լերան արհաւիրքը։ Կը վախնամ որ ձեզմէ ոմանք կը տեսնեն տակաւին Եղիան, «միայն Եղիան», դեռ նոր իրենց ներսիդին արծարծուած կը տեսնեն Փրկչին յաւիտենական փրկագործութեան լոյսը, որոնք իրենց մէջ շատ հեռու կը տեսնեն Յիսուս Փրկիչը, որոնք հազիւ կրնան ընդնշմարել Յիսուսի լոյսն ու փառքը։ Եղիան եկաւ պատրաստելու ժողովուրդին ապագայ հոգեւոր փրկութիւնը, գուշակեց Քրիստոսի փրկագործութիւնը։

Երանի՜ մեզի, որ կը տեսնենք դէմ առ դէմ Յիսուսը, «միայն Յիսուսը», երանի՜ մեզի, որ գիտենք ու կը հաւատանք թէ մեր յաւիտենական կեանքին ճամբան ինքն է, Յիսուսն է միայն, թէ ճշմարիտ կեանքն ինքն է, եւ ճշմարտութիւնն իր վրայ կը փայլի։ Իրմէ՛ է բոլոր քրիստոնեաները, հարուստ ու աղքատները, ազէտներն ու գիտունները, տառապեալներն ու մերձաւորները, ուղղափառներն ու հերետիկոսները, մեծերն ու պզտիկները իրենց հոգւոյն աչքերը վեր վերցուցած ատեն ո՛չ Եղիան եւ ո՛չ Մովսէսը տեսնէին, այլ միայն եւ «միայն Յիսուսը»։

«Աչքերնին վեր առած ատեն մէկն ալ չտեսան, միայն Յիսուսը տեսան»։ Արդեօք աշակերտները ի՜նչքան մեծ զօրութիւն ու ուրախութիւն զգացին, երբ Անոր լուսափառ դէմքը տեսան, երբ Անոր խաղաղիկ ներկայութիւնը զգացին, ո՜րքան արդեօք ուժաւորեց զանոնք երբ ըսաւ Յիսուս. «Վեր ելէ՛ք, մի՛ վախնաք»։

Ճշմարիտ քրիստոնեան իր կեանքին մէջ կը տեսնէ «Յիսուսը միայն». իր ուրախութեանց մէջ, իր սոսկալի տառապանքներուն մէջ, իր վշտին մէջ «Յիսուսը միայն» կը տեսնէ։ Նա չզգար այլ եւս տառապանքները, կ'անհետանան աչքին առջեւէն ու միայն Յիսուսը կը տեսնէ, որ կը լսէ իր սա խօսքը. «Ես եմ, ելէք, մի՛ վախնաք»։

Հաւատացեալը իր երջանկութեան մէջ եւս կը տեսնէ «զՅիսուս միայն». իր դրամը, փառքը, պատիւը, ինչքերը աչքին առջեւէն կ'անհետանան եւ «Յիսուսը միայն» կը տեսնէ Աստուծոյ փառաց մէջ։

Անհաւատը նեղութեանց մէջ աչքը չի կրնար վեր բարձրացնել, բարձրացնէ ալ ուրիշ բան չի տեսներ, բայց միայն սեւ սեւ ամպեր, որոնք իր վրայ կը ծանրանան իրենց բոլոր ծանրութեամբ։

Մարդ իր կեանքին մէջ եթէ տեսաւ իր Փրկիչը Յիսուս, միայն անով ապրեցաւ աշխարհի վրայ, հանդերձեալ կենաց մէջ եւս պիտի տեսնէ զայն եւ պիտի վայելէ հոն յաւիտենապէս։ Հաւատացեալ մարդը երբ իր աչքերը կը գոցէ այլ եւս աշխարհի համար ու կը բանայ յաւիտենականին մէջ, հոն Աստուծոյ փառաց մէջ պիտի տեսնէ «Յիսուսը միայն»։ Չէ՞ մի որ շատեր իրենց մահամերձ վայրկեաններուն, իրենց մահուան անկողնոյն մէջ, կեանքի ու մահուան սահմանագլխուն վրայ եղած ատեն, Յիսուսը տեսած են, «միայն Յիսուսը»։

Դուն, ո՛վ քրիստոնեայ, եթէ կ'ուզես աստուածային հոգեւոր ուրախութիւն, «միայն Յիսուսը» տեսնելուն մէջ պիտի կրնաս գտնել. եթէ կ'ուզես հոգեկան տառապանքիդ եւ վշտիդ տակ չընկճուիլ, «միայն Յիսուսի» հետ պէտք է ընթանաս. եթէ կ'ուզես չարէն չփորձուիլ, պէտք է «միայն Յիսուսի» հետ ըլլաս, եթէ կ'ուզես հանդերձեալ աշխարհի մէջ Յիսուս տեսնել իր փառաց մէջ, աշխարհի մէջ պէտք է «միայն Յիսուսը» տեսնես, ու այն ատեն երկնային կեանքին մէջ պիտի կարենաս փառաւորել «զԵրրորդութիւնն, զՀայր, զՈրդի եւ զՍուրբ Հոգին, յաւիտեանս, ԱՄԷՆ»։

ՂԵՒՈՆԴ Վ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ՄԵՐ ԱՌՈՒՏՈՒՐԻ ՄԱՐԴԻԿԸ

ՃԱՐՊԻԿՈՒԹԻ՞ՒՆ ԹԷ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ օր Զարմայր առեւտրի մարդոցներուն ըմբռնումներուն եւ առեւտուրի մէջ գործածած խարդախութեանց վրայ կարծեաց ուսումնասիրութիւն մը ընելու առթիւ, կ'աւելցնէր թէ տակաւին առիթը չէ ունեցած հաստատելու թէ Հայ վաճառականներն ալ մասնակցութիւն ունի՞ն առանց մէջ, եւ ո՛ր աստիճան...։

Իբր յետոյ մեր մանիֆաթուրայի վաճառականաց, կուգամ ներկայիս ցաւալի իրողութիւնը խոստովանելու։

— Այո՛, մեր Հայ վաճառականներէն ալ մաս մը, դժբախտաբար մասնակից են, եւ այս ճարպիկութեան մէջ — ըստ իրենց համոզման — [illegible] իրար գերազանցելու վրայ։

Իբրեւ ապացոյց՝ առնենք ճերմակեղէններէն մասնաւորապէս «Ամերիքան» կտաւները, որոնցմէ մէկ տոպը որ մահուտի անունը կը կրէ, ի վաղուց անտի «24 yrd» քանդելոս եարտ կը չինուէր ու կը ծախուէր, եւ գնողը չէր հարցներ իսկ անոր չափը. որովհետեւ քով համոզուած էր թէ «մահուտի»ն 24 եարտ, այսինքն 32 արշին կուգայ։ Սակայն վերջին տարիները — դեռ բամպակի գնոյն այժմու բարձրացումը չպատահած — մեր կարգ մը ճարպիկ վաճառականները սկսան տակաւ կարճեցնել երկայնութիւնը, (եթէ «գողցան» բառը անպատեհ է հոս)։ Առաջին անգամ կէս եարտ, ապա մէկ ու յետոյ մէկուկէս երկու... պակսեցնելով մինչեւ 21 եարտայի իջեցուցին, որ ըսել է հարիւրին 12էն աւելի խնայողութիւն (!!!) մը ձեռք ձգել։ Բայց, ո՛չ թէ 21ը 24ի տեղ քշել, ո՛չ երբեք. միայն թէ՝ եթէ գնողն ալ ըստ բաւականի ճարպիկ գտնուելով չափը հարցնէր, կը պատասխանէին թէ «21 կամ 22 եարտ չինուած է, որպէս զի եթէ թօփով ալ ծախելու ըլլաք, ձեզի աւելի նպաստաւոր հանդիսանայ»։ Իսկ եթէ գնողը կոյր հաւատարմութիւն մը ունենայ իրենց վրայ, շատ անգամ կը մոռցուէր տալու այդ բացատրութիւնը, որով խեղճը հին գրութեամբ կատարելով իր տուածովը, ընկղմնորդ կը մնար։

Ու երբ վերի ճարպիկութիւնը՝ գնողներու կողմէ իբրեւ խարդախութեան արդիւնք ընդունուելով բողոքները սկսան, այն ատեն մեր վաճառականները աւելի ճարտար հնարքով մը կտաւներուն վրայի «24 yrd» պարբերութեան տեղ «24 lps» գրել տուին սկսան. այսինքն՝ քանդելոս ծալք. հոգ չէ թէ իւրաքանչիւր ծալքը փոխանակ 36 ինչէզի, 35-34-33 ինչէզ ըլլայ, եւ այս՝ ճիշդը խօսելու համար անգլ. գործարանատէրերուն ընդդիմութեան ու արդար դիտողութեան վրայ, մինչպէս ուրիշ ապրանաց վրայ եւս սկսան ի գործ դնել այս խիլիզամութիւնը. Ատլասները, որ առաջ 40-41 եարտ կը պատրաստուէին, այժմ մինչեւ 34 եարտայի զեղչուած են։ Տպածոնները, որոնց եարտան անգլ. ուղղութեամբ 36 ինչէզի վրայ կը ծալուէր, այժմ շատեր մինչեւ 34-33ի վրայ կը գտնուին։ Նոյնպէս մեղրոնները, մինչ պէտք է 100 սանթիմի վրայ ըլլային, սովորաբար 98 եւ նոյն իսկ 96 սանդիմով ալ մեղքը հաշիւներ կը կատարուին։

Բայց, ինչպէս վերը յիշեցի՝ ո՛չ գնող խանութպանը եւ արշինճին հաւասար փորձառու ըլլալով, գնումի միջոցին չորս կը բանան աչքերնին, փոխանակ վաճառականութեան հոգին եղող կատարեալ հաւատարմութիւնը ցուցնելու։

Աւելին կայ.

Կը պատահի երբեմն որ տեսակ մը ապրանք հրապարակի վրայ կը բանուի, ու ենթադրենք որ այդ ապրանքը 79975 թիւը կը կրէ, ու գնորդը միշտ այդ միեւնոյն թիւ կ'ուզէ. երկրորդ անգամին աւելի մեծաքանակ գնելովը սովորական գինէն զեղչ, մեկնառք ձգել կը յուզէ, բայց գիտէ՞ք, դարձեալ խաբուած է խեղճը, թէեւ հարիւրին յիսուն զեղչ ալ առած էր։ Տարօրինակ չէ՞ք գտներ այս։ Անհաւատալի սարք ալ գաղտնիքը. Վերջինը թէեւ 79975 թիւը, միեւնոյն նշանագրութեամբ կը կրէ վրան, սակա՛յն, ինչէզ մը լայնքէն, եարտ մը երկայնութենէն, եւ 23 թել ալ հիւսուածքէն զեղչուած է։ Իսկ ապագային գնողին կողմէ եթէ երբեք արդար դիտողութիւն մը ըլլայ, ճարտար յերիւրանքով մը կամ շատ չնչին զեղչով մը համաձայնութիւն մը կը գոյանայ։ Հոս չեմ յիշեր գաւառներ մեկնող ներկերէն կատարուած այլեւայլ խնայողութիւնները։

Ահա, յարգելիդ իմ Զարմայր, նմոյշ մը մեր վաճառականներէ ոմանց մասնակցութեանը, եւ այդ մասնակցութեան աստիճանը խարդախութեան մը, որ ուղղամիտ անգլիացի գործարանատէրերուն ուշադրութիւնը գրաւելով միանգամայն այնքան ցաւ պատճառած է. ուստի յանուն արդարութեան յանձն առած են հարկ եղած տեղեկութիւնը տալու Լոնտոնի Օսմ. դեսպանին։

Այս տեսակ իրողութիւնները անշուշտ պատուաբեր չեն զանոնք գործածող վաճառականի մը, որ ըստ իս ինքզինքը կը խաբէ առիթս առեւտրական ճարպիկութիւն կոչելով։

Մ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՇԱՀԱԻԷՏ ՁԵՌՆԱՐԿ ՄԸ

ԱԺԱՆ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐԸ

Այս էջերուն մէջ շատ անգամ պարզուած են այն առաւելութիւնները եւ օգուտները զորս աժան բնակարաններու չինութիւնը պիտի հայթայթէր դըրամատէրներուն թէ գործաւոր դասակարգին հաւասարապէս։

Ֆրանսայի կառավարութեան կողմէ հրատարակուած տեղեկագիր մը հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները կը քաղենք Ֆրանսայի մէջ այդ կարգի աժան բնակարաններու կառուցման համար կազմուած ընկերութիւններու մասին։

1902ին Ֆրանսայի մէջ այդ կարգի բազմաթիւ ընկերութիւններ կային արդէն։ 1903ին 16 նոր ընկերութիւններ ալ կազմուեցան, եւ ուրիշ 8 ընկերութիւններ ալ կազմուելու վրայ են, որ իրենց կանոնագիրը պետական հաստատութեան ենթակայ կը գտնուի։

1903ին կազմուած եւ վաւերացուած 16 ընկերութիւններէն 4ը փոխադարձական ընկերութիւններ են, եւ 12ը անանուն ընկերութիւններ։ Այժմ Ֆրանսայի մէջ աժան բնակարաններու չինութեան նպատակով կազմուած ընկերութիւններու թիւն է 109, որոնց 56ը գործակցական, 51ը անանուն եւ 2ը քաղաքային։

Ֆրանսայի 77 քաղաքներուն մէջ տարածուած են այս ընկերութիւնները։ Այսպէս, աժան բնակարանի 21 ընկերութիւն կայ Փարիզի մէջ, 3ական Մարսիլիա եւ Տուէլի մէջ, Տավա, Լիոնի, Քալէ, Ռուանի, Թուր, Ամիէնի, Ալժէր, Մէզոն Ալֆօռ, Սէն-Մօռ-Լէֆօսէի մէջ։

Այս ընկերութիւնները համագումար 12 միլիոն ֆր.ի դրամագլուխ մը ունին, որով յաջողած են իբր 3000 ընտանիք կամ 12000 հոգի ազատել վատառողջ եւ միանգամայն սուղ բնակարաններէ, եւ զանոնք զետեղած են գերազանցապէս խնայողական եւ օդաւէտ բնակարաններու մէջ։

1894ին Ֆրանսայի մէջ հրատարակուած օրէնք մը մասնաւոր առաւելութիւններ կ'ընծայէ այս կարգի ձեռնարկներու եւ տուրքէ ազատ կը կացուցանէ զանոնք։

* *

Առողջապահիկ եւ աժան բնակարաններ չինելու ձեռնարկը կարելի է մեր մէջ ալ ի գործ դնել, նոյնիսկ մասնաւոր անհատներու միջոցաւ, որոնք կրնան նոյն բնակարանները վարձու տալ կամ որոշեալ պայմանաժամու մը միջոցին ըլլալիք մասնավճարներով հատուցելու պայմանով ծախել զանոնք իրենց սեփական բնակարան չունեցող եւ իրենց բազուկներուն կամ մտքի աշխատութեան արդիւնքովը ապրող գործաւորներու եւ պաշտօնեաներու։

Ու յիրաւի, Թուրքիոյ նոյն իսկ ամէնէն բազմամարդ քաղաքներուն մէջ բազմաթիւ են առողջապահիկ պայմաններու տէր եւ աժան հողեր ու գետիններ, որոնք կրնան աժան բնակարաններու կառուցման յատկացուիլ։

Միւս կողմէ գործաւոր դասակարգին բնակութեան համար աժան բնակարաններ չինուելէն առաջ գալիք օգուտները բազմապատիկ են։

Յայտնի է թէ բնակարանի մը ազդեցութիւնը շատ մեծ է ընտանիքի մը վրայ։ Գործաւոր մը երբ գիտնայ թէ իր բնակած տունը այսքան տարի ետքը իր սեփականութիւնը պիտի ըլլայ, ինքզինքը զօրաւոր կը զգայ, եւ իր բազուկները կը չարժէ կրկնապատիկ կորովով մը եւ քաջալերութեամբ մը, որոնք ընկերային ամէն կարգի յառաջ-

դիմաւթիւններու ամենահաստատուն երաշխաւորութիւնը կը կազմեն։

Ընդհակառակն երբ զօրաւոր մը այն համոզումը ունենայ թէ օրին մէկը ծերութեան կամ անզօրութեան պատրուակին, ինքը եւ իր ընտանիքը պիտի վռնտուին իրենց խեղճուկ խրճիթէն, այն ատեն է որ անիկայ՝ ինքզինքը յուսահատութեան տուած՝ մխիթարութիւն պիտի փնտռէ օղիի գաւաթներուն մէջ։

Դարձեալ, ֆիզիքական թէ բարոյական ո՞րքան չարիքներ կրնան առաջ գալ բազմաթիւ մարդոց միեւնոյն տանը և յաճախ միեւնոյն սենեկին մէջ բնակելէն, ինչ որ պատճառներէն մէկն է՝ անոնց նիւթապէս թէ բարոյապէս վատախառնուած կեանքով մը ապրելուն։

Ասկէ զատ հրդեհի վտանգը Դամակլէսի սուրին պէս կախուած է այդ քաղաքներու բնակիչներու գլխուն վերեւ, քանի որ այդ թաղերը կազմուած են խիտ առ խիտ, գրեթէ իրարու վրայ դիզուած փայտաշէն խրճիթներէ որոնց բնակիչները հրդեհի պարագային չեն յաջողիր իրենց կարասիներէն ամենաչնչին բան մը իսկ ազատել։

Այս բոլորը իրաւունք կուտան մտածելու թէ այն մասնաւոր անհատներն և ընկերակցութիւնները որոնք կը ձեռնարկեն իրենց դրամագլուխը արդիւնաւորել՝ համեստ դասակարգի մարդոց վարձու տրուելիք կամ մասնավճարներով ծախուելիք բնակարաններ շինելով, չահաւէտ եւ միեւնոյն ատեն ազնիւ գործ մը կ'ընեն։

Անատոլուի երկաթուղւոյ գծին վըրայ Հայտար Փաշայէն եւ Էրէնքէօյէն քիչ մը անդին տարածուող ընդարձակ գետինները—որոնք առկաւին տէօնիւմով կը ծախուին—չատ օգտակարապէս կըրնան այդ կարգի խնայողական բնակարաններու շինութեան յատկացուիլ։

Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութեան իմաստուն Տնօրէնութիւնը, ո և է զոհողութիւն չի խնայեր նպաստելու համար վաճառականութեան եւ երկրագործութեան յառաջդիմութեան, ուրկէ առաջ եկած չահերը իր չահերուն ալ համընթաց կը գտնուին. ու մենք կը կարծենք թէ անիկայ կրնայ դեր մը ունենալ այսպիսի ձեռնարկի մը մէջ, որ իր մարդասիրական հանգամանքին հետ, տնտեսական և ընկերային մեծ նշանակութիւն մը ունի։

Կ' ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏ. ՍԵՆԵԿԻ ԼՐԱԳԻՐԸ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՕՐՈՒԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

(Եւրոպական թերթերէն)

Ճարոնական 30,000 զօրքերու միահաղոյն կորուստին առասպելը չատ չտարածուեցաւ։ Հերքումները տեղացին ոչ միայն Թօքիօյէն այլեւ նոյն իսկ Բեդերսպուրկէն։ Շատ հաւանական է որ Ճարոնցիները Բորթ Արթիւրի վրայ նոր յարձակում մը ըրած, և կորուստներ ալ կրած ըլլան։ Բայց բացորոշ է որ մէկ յարձակումով մը չէ որ Ճարոնցիները պիտի գրաւեին այդ բերդաքաղաքը, ատոր համար չատ մարդ պիտի զոհեն։ Տարակուսելի է նոյն իսկ թէ ընդհանուր յարձակում մը հրամայուած ըլլայ, որովհետեւ այդպիսի յարձակման մը պահուն ծովակալ Թակօի տորմիղն ալ ծովու կողմէն պիտի յարձակէր Բորթ Արթիւրի վրայ. ն. այդպիսի յարձակման մը լուրը չկայ։

Մանչուրիոյ մէջ ճարոնական զօրքերը կանոնաւորապէս կը չարունակեն իրենց յառաջխաղացութիւնը. երեք զօրաբանակները միեւնոյն ատեն կը չարունակեն իրենց գործողութիւնները, ջանալով չրջապատել Զօր. Քուրոբաթքինի զօրքերը։ Ռուս զօրավարը իւրաքանչիւրը 30,000 հոգինոց բանակներով փակած է Լիաօ Եանկի ճամբան, բայց յայտնի կ'երեւայ թէ իր ջանքը յապաղեցնել է միայն Ճարոնցիներու յառաջխաղացութիւնը և կ'աշխատի միչտ խոյս տալ ընդհանուր ճակատամարտէ մը։ Պէտք է խոստովանիլ սակայն թէ իր նահանջի չարժումը ի գործ կը դրուի այնպիսի հիանալի կանոնաւորութեամբ մը որ կ'արդարացնէ անոր նշանաւոր ռազմագէտի համբաւը։

Առնուած զանազան տեղեկութիւններէ կը հասկցուի թէ Զօր. Օքուի բանակը կը չարունակէ իր յառաջխաղացութիւնը Գայբինկի գրաւումէն ի վեր. Ճարոնական յառաջապահներ երեւցած են Թաշիչաօէն 15 քիլոմեթր դէպի հարաւ։ Զօր. Օքու կը ծանուցանէ թէ թշնամի զօրքերը ամրացած են այդ քաղաքին հարաւակողմը։ Միւս կողմէ Թագուշանի (Զօր. Նօծու) բանակը Սիուէնէն դէպի Թաշիչաօ յառաջացած է ճամբան պզտիկ ընդհարում մը ունենալով ռուս զօրաց հետ։ Այս բանակը երկու գունդի բաժնուած է, որոնց մէկը կը քալէ դէպի Թօնկցիի կիրճը, Թաշիչաօէն 15 քիլոմեթր դէպի հիւսիս-արեւելք։ Յուլիս 10ին այս գունդը գըրաւեց Սինչիաքիաւյի բարձունքները և հետապնդեցաւ ռուս յառաջապահներուն։ Ճարոնցիները հիմայ դիրք գրաւած են Լիաօհօի հովիտին և Թաշիչաօ-Հայչէնկի դիրքին արեւելակողմը և հիւսիսակողմը գտնուող բարձունքներուն վրայ և կ'ըսուի թէ մտադիր են վար իջնել անոնց արեւմտեան զառիվայրերէն։ Միւս կողմէ Զօր. Քուրոքիի ընդհ. բանակատեղէն ղրկուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Ռուսերը յանկարծ մեծ գործունէութիւն ցուցնել սկսեր են ճարոնական ալ ճակատին վրայ։

ՔՈՒՐՈՊԱԹՔԻՆԻ ԲԱՆԱԿԸ

Նիւչուանկէն կը հեռագրեն Յուլիս 11 թուականով.— Ճարոնցիները պատնաման զօրք դրին Գայբինկի մէջ և Բ. զօրաբանակին գլխաւոր մասը աւելի յառաջացաւ դէպի Լիաօ Եանկ։ Իրենց յառաջապահները չատ հեռու չեն Թաշիչաօէն ուր Ռուսները 11,000 հետեւակազօրք և 3500 խազախ, վիչապազօրք և հրզաւոր ունին, բայց իրենց հրետանին տկար է։ Երկաթուղիին շըրջանակը պաշտպանուած է խրամներով և մետաղաթել ցանցերով։ Ռուս բարձրաստիճան սպայ մը կ'ըսէ թէ տարակուսելի է որ դիմադրութիւն մը ըլլայ Նիւչուանկի կամ Հայչէնկի մէջ, բայց կրնայ ռազմական նահանջ մը տեղի ունենալ Լիաօ Եանկի վրայ, ուր այդ հավաքար մեծ ճակատամարտ մը պիտի մղուի։ Ճարպինի հարաւակողմը համախմբուած ռուսական առաջին, երկրորդ, երրորդ և տասներորդ զօրաբանակները առնուազն 160,000 զինուորներ։ 17րդ զօրաբանակը ճամբան է։ Թաշիչաօէն անդին գտնուող գիւղերու կիները և աղջըկները չարունակ հոս կը հասնին։ Աւազակները ծայր աստիճան խստութեամբ կը պատժուին ճարոնցիներուն կողմէ։ Տանիկչարա աւազակներ, որոնք Գայչաւի մէջ աւարառութիւն ըրած ատեն բռնուած էին, գլխատուեցան անմիջապէս։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ. — Երբ պատերազմը ծագեցաւ, Չինաստանի խնամակալուհին հարցուց իր գլխաւոր պաշտօնատարներուն թէ Չինաստան Ճարոնի միանալու վիճակին մէջ է։ Պաշտօնատարները ժխտական պատասխան տուին. Սակայն գաւառներուն մէջ 1,200,000 անգլ. ոսկիի չափ դրամ հաւաքուեցաւ՝ պատերազմի հաւանականութեան առջեւ, և հիմայ այդ դրամը Բեքինի մէջ պահուած է։ Նահանգային իշխանութիւններէն խնդրուած էր նաեւ մայրաքաղաք ղրկել չինացի կարող սպաներ և քաջամարտիկ զինուորներ, կարելի եղածին չափ չատ։ Մէկ խօսքով, Չինաստան ամէն պատահականութեան դէմ պատրաստուիլ կ'ուզէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ. — Պերլինի կարեւոր թերթերէն մէկը կը ծանուցանէ թէ երեք չորս չաբաթ առաջ Պերլինի գլխաւոր դրամատուններուն ներկայացուցիչները Բեդերսպուրկի մէջ պայմանագրութիւն մը կնքեցին, 5 % տոկոսով 2,500,000 անգլ. ոսկի փոխ տալու համար Ռուսիոյ։

ՌՈՒՍ ԿԱՄԱՒՈՐ ՏՈՐՄԻՂԻՆ «Ս. Բեդերսպուրկ» օժանդակ յածանաւը որ Յուլիս 4ին ճամբայ ելաւ և չաբաթ մը առաջ Բորթ Սաիտ կը գտնուէր, անցեալ երկուշաբթի օրը Կարմիր Ծովուն մէջ երկու անգլ. չոգենաւեր բռներ է։ Ռուս սպաներ երկու նաւերուն մէջ ալ խուզարկութիւն կատարեր եւ բոլոր թուղթերը քններ են։ Շոգենաւերը չորս ժամ վար դրուեր են, որմէ վերջը ռուս. յածանաւը, որ 8 թընդանօթ և բազմաթիւ նաւաստ ունէր, դէպի հիւսիս ուղեւորեր է։

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍԵՐ ՀԵՌԱԳԻՐԸ.— «Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէ» ի վեր կը հանէ Գերման կայսեր՝ Վիլպերկի ռուս զօրագունդին ուղղած հեռագրին կարեւորութիւնը։ Աւստրիական թերթը կ'ըսէ թէ անիկայ թէեւ կայսեր անձնական մէկ գործն է որ մասնաւոր պարագականութիւն մը չի դներ գերման քաղաքականութեան վրայ, այսուհանդերձ այդ հեռագիրը նշանակելի է անով որ կը ցուցնէ ռուսեւգերման յարաբերութեանց մէջ երեւցած փոփոխութիւնը։

ՌՈՒՍ ԶՕՐԱՑ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ. — Թաշիչաօէն Բեդերսպուրկի ռուս պաշտօնաթերթին ուղղուած հեռագրէ մը կը հասկցուի թէ Յունիս 26ին հիւանդանոցներու մէջ գտնուող հիւանդներու համեմատութիւնն էր պատերազմ գտնուող զօրքերու սպաներուն համար 7.1 % և զինուորներուն համար 3.9 %։ Գալով վիրաւորեալներուն, անոնց համեմատութիւնն է 10.24 % սպաներուն և 6.51 % զինուորներուն համար։

ՃԱՐՈՆԻ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Նաւատորմիի զինագործարանները գիչեր ցորեկ կ'աշխատին հասնելու համար պատերազմի պէտքերուն։ 3 ամիսէ ի վեր 385 թնդանօթներ չինուած են զանազան մեծութեամբ։ Ամէն օր պատրաստուած հրացաններու թիւն է 200 հրացան և 1000 փամփուշտ։

30000Ի ԱՌԱՍՊԵԼԸ ՀԵՐՔՈՒԱԾ

ԲՈՐԹ ԱՐԹԻՒՐԻ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐԸ

ՃԱՐՈՆՑԻՆԵՐԸ ՆԻՒՉՈՒԱՆԿ ԿԸ ՄՏՆԵՆ

ԹՕՔԻՕ, 15 Յուլիս.— (Պաշտօնական)։— Բացարձակապէս անհիմն կը հաչուի Եւրոպայի մէջ տարածուած այն լուրը թէ Ճարոնցիները Յուլիս 11ի գիշերային յարձակման մէջ են մըռեր են անգին կորուստներով, որոնց գումարը 30,000ի կը հասնի եղեր։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Զօր. Զախարոֆ կը հեռագրէ ռուս. ընդհ. սպայակոյտին.—Յուլիս 15ին Թանծիթաբուծայի մօտ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ ռուսական և ճարոնական զօրքերու միջեւ, որ երեք քառորդ ժամ տեւեց։ Ճարոնցիները հարկադրուեցան քաչուիլ։ Մեր սպաներէն Զօր. Ռէնէնքամբ վիրաւորուեցաւ հրացանի գընդակէ մը։ Ասկէ զատ, սպայ մը սպաննուեցաւ, ուրիչ քանի մը սպաներ և 13 զինուոր վիրաւորուեցան։

—Դեռ որ եւ է մանրամասնութիւն չհասաւ Յուլիս 10էն և 11ի գիշերը Բորթ Արթիւրի դէմ եղած ճարոնական յարձակման մասին։ Միայն «Նովոյէ Վրէմիա» կ'ըսէ թէ Լիաօ Եանկէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն յարձակումը փայլուն կերպով մղուեր է և Զօր. Ֆօք յետոյ մինչեւ Նանքուլին հալածեր է թշնամին։ Ճարոնցիները անհագին կորուստ կրած են այս ճակատամարտին մէջ։ Ռուսներուն կորուստն է՝ իբր 1000 սպաննեալ և վիրաւորեալ։

—Ամանս Ռիւս հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Մուքտէնէն, Յուլիս 17 թուականով.— Հոս հասած տեղեկութիւններու նայելով, Ռուսները Յուլիս 3ին եւ 4ին ետ մղեցին Ճարոնցիները որոնք յարձակած էին Բորթ Արթիւրի պաշտպանութեան գծին ալ թեւին վրայ և գրաւեցին ծովեզերքը և Լուէնվանթանի հովիտը։ Յուլիս 6ին ետ առին նաեւ Լուէնվանթանի կիրճին իշխող բարձունքը։ Ռուսները մեծ կորուստ մը չկրեցին այս կռիւներուն մէջ։ Չինական աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Ճարոնցիները 2000 սպաննեալ և վիրաւորեալ ունեցած են։ Բորթ Արթիւրի դէմ իրենց գործողութիւնները սկսելէ ի վեր, Ճարոնցիները մինչեւ հիմայ որ եւ է վճռական արդիւնք ձեռք չեն ձգած։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն հեռագիր մը պաշտօնապէս կը հաստատէ Նիւչուանկի գրաւումը։ Ռուսները որ եւ է դիմադրութիւն չեն ըրեր։ Զօր. Քուրոբաթքին, որ 35000 զինուոր կեդրոնացուցած էր Թաշիչաօ, լքեր է այդ դիրքը եւ Հայչէնկի վրայով դէպի հիւսիս քաչուեր է։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Լիաօ Եանկէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Ճարոնցիները քաղաքէն վեց մղոն անդին կը համախմբուին և ամրութիւններ կը հաստատեն Բոյիւթանի չրջակաները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մառէչալ Օյամա ստանձնեց Բորթ Արթիւրի դէմ կատարուող գործողութեանց գործօն հրամանատարութիւնը։

—Անցեալ կիրակի օրուան յարձակումին մէջ Ռուսները 1800 հոգի կորսնցուցած են, բայց Ճարոնցիներուն կորուստը աւելի մեծ եղած է։ Կը հաստատուի թէ Ճարոնցիները հարկադրուեր են թողուլ քանի մը զօրաւոր դիրքեր զորս գրաւած էին նախապէս։ Չիֆուէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Յուլիս 12ին եւ 13ին կարեւոր ճակատամարտներ տեղի ունեցած են որոնց արդիւնքը յայտնի չէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Վլատիվոստոքի դէմ գործողութիւնները պիտի սկսին Օգոստոսի առաջին օրերը։

ՓԱՐԻԶ.—Մեծ ճակատամարտ մը մօտալուտ է Հայչէնկի և Թաշիչաօի մէջ, ուր Ճարոնցիները զօրեղապէս ամրացուած են։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Զրոյց կը պտտի թէ Ճարոնցիները բլուր մը գրաւեր են Բորթ Արթիւրի մօտ։

ԲԷՇԹԱ.—Սէուլէն հասած լուրերու նայելով, Ճարոնցիները իրենց դրօշը պարզեր են Չեմուլբօյի մէջ, հակառակ Քորէացիներու ընդդիմութեան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճարոնի պատերազմական նախարարութիւնը որոշած է նախկին յատակաձեւը գործադրել Վլատիվոստոքի յարձակման համար։ Ուստի ճարոնական զինուորներ ցամաք պիտի հանուին Բոսիէթի ծոցը, որպէս զի թէ ծովէն և թէ ցամաքէն յարձակում ըլլայ քաղաքին վրայ։

— Բորթ Արթիւրի վերջին յարձակման ատեն Ճարոնցիներուն հրամանատարն էր մարեչալ Օյամա։

ԻՐԱՒԱՐԱՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ ՄԸ ստորագրուեցաւ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ, ինչպէս ծանուցին հեռագիրները։ Ասիկա բնական հետեւութիւնն է Ֆրանսայի և Իտալիոյ հետ կնքուած նմանօրինակ համաձայնութիւններուն, և կարեւոր իրողութիւն մըն է միջազգային յարաբերութիւններու մէջ։ Նոր դաշնագիրն ալ յար և նման է միւս երկիրներու հետ կնքուածներուն, այսինքն կը տրամադրէ թէ իրաւաբանական կարգի, կամ դաշնագիրներու մեկնութիւններէն ծագած վէճեր Լա Հէյի ատեանին պիտի յանձնուին, եթէ դիւանագիտական միջոցներով կարելի չըլլայ կարգադրել զանոնք։ Դաշնագիրը գործ չունի երկու ազգերու միջեւ ծագած ամէնէն կարեւոր վէճերու հետ, անոնք վէճեր, որոնք երկու կողմերուն կենսական չահերուն, անկախութեան կամ պատւին կը դպչին, այնպէս որ իր չրջանակը խիստ սահմանափակ է։ Ասկէ զատ դաշնագրէն դուրս ձգուած են երրորդ տէրութեան մը դպչող բոլոր վէճերը։ Մէկ խօսքով, նոր դաշնագիրը աւելի աննշան վէճերու և մանրամասնութիւններու համար կնքուած է, քան արտաքին քաղաքականութեան մէջ խզումի մեծ և ճնշուն պատճառներու առաջքը առնելու։

⁂ Անգլ. թերթերը խօսելով այս կարգադրութեան վրայ, կը չեշտեն թէ Գերմանիոյ հետ կնքուած դաշնագիրը զուրկ է այն կարեւորութենէն զոր ունի Ֆրանսայի հետ ստորագրուած համաձայնութիւնը, այլ պարզապէս Գերմանիան ալ իրաւարարութեան կը մօտեցնէ, իբրեւ խաղաղութեան միջոց մը։ «Ֆրանսայի հետ, և միա՛յն անոր հետ չգոհացանք խաղաղական ատեանի մը ենթարկելով այն խնդիրները որոնք ինքնին պատերազմի առաջնորդելու հանգամանք չունին։ Ֆրանսա և Անգլիա վերջնական համաձայնութեամբ մը լուծեցին խնդիր մը որ չպիտի կրնար իրաւարարութեան ենթարկուիլ և որ երկար տարիներ տիեզերական վէճ մը յառաջ բերելու երեւոյթը կը ցուցնէր։ Գ. Տէլքասէի և Լորտ Լէնստաունի համար տեւական փառք մը պիտի ըլլայ այս ահագին և իրական վտանգը անհետացնելը։

⁂ Լոնտոնի ֆրանսական դեսպանը երեկչաբթի օր վերջին քարը զետեղեց Տօվըրի մէջ չինուած ամբարտակի մը, որ հաղորդակցութիւնները պիտի դիւրացնէ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ։ Դեսպանը այս առթիւ ճառ մը խօսելով, ներբողեց Էտուըրտ Թագաւորին սրագատութիւնը և դիւանագիտական կորովութիւնը որոնք օգնեցին երկու ազգերուն միջեւ յառաջ եկած մերձեցումին։ «Բայց, յարեց, մինչեւ որ իրար լաւ ճանչնալ չսորվինք, այս մերձեցումը տեւական չպիտի ըլլայ եւ արդիւնք մը չպիտի ունենայ։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ.—Ուրբաթ օրը կարեւոր վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, զինուորական ելմտացոյցին առթիւ։ Պատերազմական նախարար Պ. Արնօլտ Ֆօրսթըր ըսաւ թէ անգլիական բանակին արդի կազմակերպութիւնը չի համապատասխաներ Կայսրութեան պէտքերուն։ Եռամեայ զինուորական ծառայութեան դրութիւնը գործնական չըլլալով, պէտք է ջնջուի։ Նախարարը յետոյ չեշտեց թէ անհրաժեշտ է զեղչել զինուորական ծախքերը և տնտեսութիւն խնդրեց քաղաքացւոց զինուորականութեան դրութիւնը գործադրելու համար։ Ազատականներու պետը, Սըր Հ. Ք. Պէնըրմէն ալ խօսելով իր գոհունակութիւնը յայտնեց որ պատերազմական նախարարը մէկ կողմ կը նետէ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութեան ծրագիրը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ.— «Մաթէն» կը պատմէ թէ Վատիկանի ֆրանսական դեսպանին ետ կանչուելէն չաբաթ մը վերջը, Ֆրանսացի կարգ մը եպիսկոպոսներ հրամանագիր մը ստացան, որով կը յանձնարարուէր իրենց հըրաժարականը ղրկել Թղթատարի վերադարձին։ Խնդիրը Ֆրանսայի դատական եւ կրօնական նախարարութեան հաղորդուելով, պատասխան տրուեցաւ թէ չէին կրնար այդպէս ընել՝ առանց նախարարին հաւանութեան։ Հիմայ կարդինալ Մերրի Տէլ Վալ հրաւիրեր է այդ եպիսկոպոսները՝ տասնըհինգ օրուան մէջ անձամբ Վատիկանի յանձնել իրենց հրաժարականները, հակառակ պարագային պիտի ղրկուին իրենց թեմերէն։ Ասոր ալ ֆրանսական կառավարութիւնը պատասխանած է, Քոնքորտային տրամադրութեամբ չթողլով որ իրենց թեմերէն հեռանան։

ԳՐԱԳԷՏԻ ՄԸ ՄԱՀԸ. — Ռուս հըռչակաւոր գրագէտ-վիպասան Անտոն Չէխոֆ որ ռուս կեանքէն մէկէ աւելի հզօր հռչակերտներ արտադրած է, մեռաւ ուրբաթ օրը։

ԱՆԳԼԻԱՑԻՆԵՐԸ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ. —Պերլինի մէջ զրոյց կայ թէ, Անգլիացիները Գերման կառավարութեան հետ համաձայնութիւն գոյացնելէ առաջ, պիտի պարպեն Վէյ-Հայ-Վէյը, այս կերպով Շանթունկը գերմանական ազդեցութեան չրջանակին մէջ թողլով։

Բեքինի մէջ բանակցութիւն կը կատարուի, Գերմանիոյ թողուլու համար Զուզան կղզիները, որոնք Շանկայի վրայ իչխող դիրք մը ունին։ Ասոր փոխարէն կ'ըսուի թէ Անգլիացիները կ'ուզեն վերստին պնդել Եանկցէի հովիտին մէջ իրենց գերակչիռ ազդեցութիւն մը ունենալուն վրայ. բան մը որուն վրայ պնդելէ դադրած էին պահ մը Թրանսվալի պատերազմին ատեն։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Երբ զինուորական գործողութիւնները ոգեւորութեամբ յառաջ կը տարուին Մանչուրիոյ մէջ, աւելորդ չէ թերեւս քննել երկու պատերազմիկներուն տնտեսական կացութիւնը։ Ռուսիոյ ելմտացոյցը, որ հրատարակուեցաւ տարւոյս սկիզբը, 5816 միլիոն ֆրանք հասոյթ եւ նոյնչափ, կամ քիչ մըն ալ աւելի՝ ծախք կը ցուցնէ, այսինքն իւրաքանչիւր բնակիչի համար տարին 44ֆր։ Այս ելմտացոյցին մէջէն պատերազմական նախարարութեան յատկացուած է 960 միլիոն ֆր., իսկ ծովային նախարարութեան, 300 միլիոն։ Ռուսիոյ հանրային պարտքը, որ բաղդատաբար նոր թուականէ մը կը սկսի, 772 միլիոն ֆր. կը պահանջէր տոկոսներու վճարման համար։ Ասկէ կը հետեւի թէ 3800 ֆր. տրամադրելի էր Պետական բոլոր ծախքերուն համար։

Ճարոնի ելմտացոյցը եռապատկուած է 1895էն ի վեր։ 1894ին հասոյթ գումարը 200 միլիոն ֆր.ի կը հասնէր. ծախքն ալ նոյնչափ էր և իւրաքանչիւր բնակիչի տարեկան պարտքը՝ հազիւ 5ֆր.։ Հանրային պարտքի գումարն էր՝ իբր 600 միլիոն ֆրանք։ Այսօր, այսինքն գրեթէ 10 տարի վերջը, ելմտացոյցը եռապատիկ աւելի է, հասած ըլլալով 644 միլիոն ֆրանքի գումարին, որ բնակիչ գլուխ 14 ֆրանք ըսել է։ Հանրային պարտքը 1500 միլիոն ֆր.ի հասած է և տարեկան տոկոսներու վճարման համար 107 միլիոն ֆրանք պէտք է։ Մինչեւ այսօր զինուորական ծախքերը 200 միլիոն ֆր.ի կը հասնին։ Ծախքերուն դէմ դնելու համար, հարկ եղած է եռապատկել գրեթէ բոլոր տուրքերը։

Պահեստի դրամներուն գալով, Ռուսիա իր դրամատուներու մէջ պահեստի մետաղադրամ ունի մէկ միլիառ ֆրանքէն աւելի։ Այս գումարը գոյացած է հողատէր ազնուականութեան նախկին խնայողութիւններով։ Իսկ երիտասարդ Ճարոնը հազիւ 200 միլիոն ֆր. պահեստ ունի Թօքիօյի կայս. պանքային մէջ։ Ասոր համար է որ Ճարոն պատերազմի սկսած ատեն առաջին անգամ փոխառութեան դիմեց, նախ՝ երկրին մէջ և յետոյ՝ Ամերիկա և Անգլիա։

Ռուսիա ամէն բանէ առաջ երկրագործական ազգ մըն է, և իր արտադրութեան աւելցած գումարը մէկ միլիառ ֆրանք կը հաչուուի։ Վերջերս, հակառակ մէկէ աւելի տագնապներու ճարտարագործ ազգ մը եղաւ, բայց նոյն իսկ մէկ կողմ ձգելով այս հարստութեան աղբիւրը, Ռուսիա միչտ տրամադրելի ունի երկրագործական հասոյթները և տարեկան մէկ միլիառ ֆրանքի խնայողութիւնը։ Արդ, ընդունելով որ արդի պատերազմը ամիսը 100 միլիոն ֆր. կը պահանջէ, պէտք է 1200 միլիոն ֆրանք ծախսել մէկ տարուան պատերազմի համար։

Գանք Ճարոնի։ Այս երկիրը հսկայական քայլեր առաւ, բայց խիստ կարճ ժամանակի մը մէջ։ Իր ճարտարագործութիւնները կը յառաջանան, բայց դեռ նոր են՝ իսկ երկրագործական վիճակը ծաղկած չէ։ Ճարոնի ժողովուրդին $1/30$ մասը (1,300.000) գործաւորներէ կը բաղկանայ եւ երկրագործական միջոցներու անբաւականութիւնը մեծ մասամբ կը փոխարինուի ներածութիւնով։ Արդ նկատողութեան առնելով ճարոնական փոխադրանաւերու ծախքը, որ նուազ է ռուսական երկաթուղիով փոխադրութեան ծախքէն, նկատողութեան առնելով նաեւ պատերազմի դաչտին մօտաւորութիւնը Ճարոնցիներուն համար, կարելի է ըսել թէ պատերազմը ամսական 80 միլիոն ֆր.ի կը նստի Ճարոնի, այսինքն տարին 960 միլիոն ֆր.։

Ֆրանսական թերթերը այս հաշիւները ներկայացնելով, կ'եզրակացնեն թէ Ռուսիա տնտեսապէս աւելի լաւ պատրաստուած է երկար պատերազմի մը քան Նորածագ Արեւու կայսրութիւնը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՐԴԱՎԱՌԸ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՄԷՋ

Երէկ, արեւոտ, բայց զով, ախորժելի օր մը, որ աւելի Մայիսի յատուկ է, պատճառ եղած էր որ չրջակայ եւ հեռակայ թաղերէ խուռն բազմութիւն մը հաւաքուէր Սկիւտար, Ս. Կարապետի տաճարը, Վարդավառի ուխտը կատարելու։

Ս. Պատրիարքը, կանխապէս եղած կարգադրութեան համաձայն չաբաթ իրիկուն Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեանի, Տ. Եղիա Վ. Սալլեանի եւ Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Թումիկ էֆ. Սաւրէնեանի կողմէ առաջնորդուեցաւ Սկիւտար ուր դիմաւորուեցաւ Ճեմարանի երկսեռ աշակերտներուն կողմէ երգերով։ Ն. Սրբազնութիւնը հանդիսաւոր թափորով առաջնորդուեցաւ եկեղեցի, եւ արարողութեանց նախագահելով, կատարեց Եկեսցէի հոգեհմայ արարողութիւնը։

Երէկ, կիրակի, առաւօտ կանուխէն ուխտաւորները լեցուած էին եկեղեցին։ Ս. Պատրիարքը պատարագեց օրուան հանդիսաւորութեամբ, եւ Այլակերպութեան քարոզը խօսեցաւ, «Բարւոք է մեզ աստ լինել, արասցուք աստանօր երիս...» բնաբանով։ Բացատրեց Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը, Մովսէսին եւ Եղիային խորհրդաւոր երեւումը, Պետրոսին՝ Թափոր լերան վրայ ունեցած բաղձանքը։ Այս առթիւ ներկայացուց երեքն ալ իրենց յատկութիւններով, Մովսէսը՝ իբրեւ եբրայական ժողովուրդին օրէնքին հիմնադիրը, Եղիան՝ իբրեւ Աստուծոյ փառաց նախանձախնդիր, Քրիստոսի սէրը։ Ցոյց տուաւ որ այս յատկութիւններով օժտուած ըլլայ. մասնաւորապէս ծանրացաւ Սիրոյ վրայ, իբրեւ Քրիստոսի գերագոյն յատկութիւնը։ Հաւատացեալին պարտականութիւնն է այս յատկութիւնները իբրեւ կեանքի եւ կրօնքի պայմաններ նկատել։ Հաւատացեալը պէտք է իր հոգւոյն մէջ ունենայ այդ երեք առաքինութիւնները՝ իբրեւ քրիստոնէական կեանքի տիպար մը։ Ն. Սրբազնութիւնը Այլակերպութեան տօնին վրայ ուրիչ կարգ մը խորհրդածութիւններ եւ տեսութիւններ ալ ընելով, վերջացուց քարոզը բարեմաղթութիւններով։

Պատարագէն վերջը, Ս. Պատրիարքը թափորով առաջնորդուեցաւ Խորհրդարան, որուն դրան առջեւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Քիչ մը հանգիստ առնելէ ետքը, Ն. Սրբազնութիւնը հրաւիրուեցաւ Սաւրէնեանց վիլլան, ուր ճաշ սեղան մը պատրաստուած էր այս առթիւ, որուն նախագահեց Ն. Սրբազնութիւնը իր չուրջը ունենալով Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզիչ Տ. Մկրտիչ արքեպս.,Տ. Ներսէս եւ Տ. Եղիա Վ.Ները, Գէորգ էֆ. Թորգոմեան, Լեւոն էֆ. Բիւրքճեան Տէր եւ Տիկին Սէլիմ էֆ., Սաւրէնեան եղբայրները և մամլոյ ներկայացուցիչները։ Սեղանին վրայ Ս. Պատրիարքին եւ հրաւիրելոց միջեւ սիրուն գօզըրիներ տեղի ունեցան։ Տ. Մկրտիչ եպս. չնորհակալութիւն յայտնեց Ս. Պատրիարքին՝ որ հաճեցաւ այս տարի ալ գալ Ս. Կարապետի հնագոյն եկեղեցին, որուն պատասխանեց Ն. Սրբազնութիւնը թէ իր պարտաւորութիւնն է Վիճակին մէկ մասին այցելել մերթ ընդ մերթ։ Յետոյ խօսքը դարձաւ Իզմիրի առաջնորդութեան վրայ և Տ. Եղիչէ սրբազանի առաջնորդական ընտրելութեան հաւանականութեան առթիւ, կարծիքներ փոխանակուեցան թէ ո՛վ պիտի յաջորդէ Արմաշի պերճվանաց վանահայրութեան և ամէն կողմէ այս պաշտօնին յարմար մէկը չգտնուիլը յայտնուեցաւ։ Ս. Պատրիարքը միւս կողմէ դիտել տուաւ որ Տ. Եղիչէ սրբազանին անձնական տկարութիւնն ալ ի նկատի առնելով, անչուշտ չպիտի պարտաւորուէր մինչեւ վերջը Արմաշ մնալ, քանի որ ինք ալ չէր ուզեր այլ եւս. այն ատեն կը խորհուի յարմար մէկը գտնել։ Այս խօսակցութիւնը ընդարձակուեցաւ և եկեղեցական աստիճաններու վրայ դարձաւ։ Ս. Պատրիարքը բացատրութիւններ տուաւ աբեղայութեան, վարդապետութեան և ե-

պիսկոպոսութեան պաշտօններուն վրայ. վեղարը, ըսաւ, եկեղեցական աստիճան մը չէ, այլ կուսութեան նշանն է զոր կը գործածեն ամուրի եկեղեցականներ, վեղարը կը գործածէին նոյն իսկ մինչեւ անցեալ դարուն վերջերը մեր սարկաւագներն ալ։ Սեղանը որքան ծոմ ու բազմազան, խոստովանութիւններն ալ այնքան բազմազան ու զեղուն էին։ Ս. Պատրիարքը երկարօրէն բացատրեց թէ եկեղեցւոյ աստիճաններ են քահանայութիւն ու եպիսկոպոսութիւն և թէ յանուն եպիսկոպոսութիւնը ուսման և գիտութեանց «տոքթորան» է և որեւէ մը անոնց ծայրագոյն աստիճան ունենալու կրնայ եպիսկոպոս ձեռնադրուիլ և յետ եպիսկոպոսութեան առանց ծայրագոյն վարդապետութիւն, ինչպէս եղաւ կեսարիոյ առաջնորդին, բայց ցորչափ եպիսկոպոս մը ծայրագոյն վարդապետութեան տիտղոսը չունի, չի կրնար ինք այդ տիտղոսը տալ չունեցողի մը, թէպէտ ինք իբրեւ քահանայապետ կրնայ ձեռնադրութիւն կատարել. Էջմիածնի մէջ երբ վարդապետ մը եպիսկոպոսանայ, պարզ քահանայի մը նման նախապէս պէտք է զգեստաւորուի և այդ պահուն վեղարը գործ չունի։

Մեր մէջ սխալ հասկցողութիւն մը կայ ամէն պաշտօն վեղարաւորին տալու. քահանայութիւնն իր կարեւոր տեղը ունի՝ թէպէտ հիմայ ինկած վիճակի մէջ է. գաւառներու մէջ կան քահանաներ որոնք թեմական կարեւոր պաշտօններ կը վարեն այնքան օգտակարութեամբ որքան չեն ըլլար վեղարաւորներ, բայց որովհետեւ վեղար ու գաւազան չունին, ժողովուրդը տարբեր յարգանօք կը վերաբերուի անոնց հանդէպ։ Այս առթիւ քահանայութեան բարձրացման պէտքը շեշտուելով Ս. Պատրիարքը յայտնեց թէ Արմաշի վանքէն մինչեւ հիմայ հազիւ չորս տիպար քահանայ ելած է։ Ն. Սրբազնութիւնը քահանայացուներու յառաջընթացարանի մը բացման անհրաժեշտ պէտքին հետ մէկտեղ, երեցկիններուն ալ յատուկ դպրոցի մը հաստատութեան օգտակարութիւնները թուեց։ Ն. Ներսէս Վ. դիտել տուաւ թէ այդպիսի ընծայարան մը աւելի յարմար է բանալ Ալէմտաղիի մէջ։ Թեր ու դէմ կարծիքներէ վերջ, նկատողութեան առնուեցան տեղւոյ և յարաբերութեանց հեռաւորութիւնները։ Ի վերջոյ Ս. Պատրիարքը անդրադառնալով Թաղային գործերուն. իր գոհունակութիւնը յայտնեց Սկիւտար Ենիի Մահալլէի Թաղ. Խորհուրդին համեստ գործունէութեան մասին և յայտնեց որ Թարգմանեան էֆ.ին ներկայութեամբը Ս. Խաչի Թաղային գործերն ալ կը բարեկարգուին։

*** Ս. Պատրիարքը երէկ Սկիւտարի մէջ այցելութիւններ տուաւ մէկ քանի ազգայնոց։ Այսօր իրիկուան դէմ Զամլըճա կ'երթայ։

*** Ըստ հնաւանդ սովորութեան երէկ, եկեղեցական արարողութեանց փչեցին, երկու աղուէսներ թոցուեցան առաւօտուն մէջէն։ Այս առթիւ նշխար մըն ալ մատող եղաւ։

*** Ս. Պատրիարքը մէյ մէկ ոսկի նուէր ըրաւ Սկիւտարի ազգային Ճեմարանի Կրթ. Մասնախում. բին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ Կարապետ էֆ. Խոշատուրեան հեռագրած է Ս. Պատրիարքին թէ Ասլանեան էֆ. ի հրաժարումին առթիւ նոր պատուիրակի մը ընտրութիւնը կատարելէ առաջ, պէտք է սպասել իր նամակին և Ասլանեան էֆ.ի որ այսօր կամ վաղը կը հասնի Պոլիս և հարկ եղած բացատրութիւնները պիտի տայ անձամբ Ս. Պատրիարքին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան գործակատար Պ. Պոքսթ առջի օր Բերա, Ս. Պատրիարքին բնակարանը գնաց շնորհակալութիւն յայտնելու Ն. Սրբազնութեան՝ որ Յուլիս 14ի տօնին առթիւ փոխանորդ Սրբազանը ղրկած էր ի շնորհաւորութիւն։ Մարաշի եւ Եգիպտոսի Հայ-Կաթոլիկներու առաջնորդ Մուրատեան և Սապաղեան եպ.ներն ալ առջի օր այցելութիւն տուին Ս. Պատրիարքին։

ԱՄԱՍԻԱՅ առաջնորդ Տ. Արիստակէս եպսկ. Պոլիս գալու առթիւ Եօզղատ հանդիպեր և հիւրընկալուեր է առաջնորդարանին մէջ, Տ. Արիստակէս եպսկ. յատուկ հրաւիրանօք պատարագեր է տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ և Թարգմանչաց տօնին օրը ներկայ գտնուեր է վարժարանին մէջ կատարուած հանդէսին։ Այցելեր է տեղւոյն Վահմ. կառավարիչին, յանուն վարժարանը և քաղաքին ուրիշ նշանաւոր տեղերը։ Ն. Սրբազնութեան ներկայութեան առթիւ կարգադրութիւններ եղեր են որ միաբանութեան, նշանաւորք եւ հարուստներ հանգանակներ կարգ մը աւելորդ և անպէտ ծախքերը զեղչելու։ Տ. Արիստակէս եպսկ. եկեղեցւոյ մէջ ազդու յորդորներ ուղղեր է ժողովրդեան որ այս խնայողութիւնները գործադրելու հոգ տանի, եւ 10 օր Եօզղատ մնալէ յետոյ մեկներ է քաղաքէն։

ԿԻՒՐԻՆԻ առաջնորդ Տ. Աբրահամ եպսկ. Հաճըն երթալով տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ պատարագեր և անկէ ուղեւորեր է Սեբաստիա Վահմ. կուսակալին ներկայանալէ յետոյ Կիւրին երթալու համար։

ՀԱԼԷՊԻ եւ Այնթապի առաջնորդ Տ. Կարապետ Վ. Տէր-Կարապետեանի պաշտօնը հաստատող կոյս. Պերաթը յանձնուեցաւ Պատրիարքարան։

ԳԱՒԱՌՆԵՐԷՆ Ս. Միւռոն խնդրուած է Պատրիարքարանէն։ Պատրաստ Ս. Միւռոնը պատրաստ ըլլալով Պատրիարքարանը Ս. Էջմիածնէն բերել պիտի տայ։

ՍԻԼԻՎՐԻԷԷՆ մեզ կը գրեն թէ տեղւոյն քահանան այնքան ծեր է, որ իր յառաջացած տարիքին պատճառաւ ձեռքերն ու ոտքերը կը դողան և եթէ բանագրաւիկ ճիգերով պատարագ մը ընէ, մինչ ենթակայ է անկնկալներու։ Շատ անգամներ պատարագի միջոցին Ս. Սկիհը ձեռքէն ձգելու կ'ըլլայ, կ'ըսէ նամակագիրը. այսպիսի տարիքի մը մէջ քահանայից պատարագելը արդէն արգիլուած ըլլալով, Սիլիվրիի քահանային վրայ Կրօն. Ժողովոյ ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ճեմարան վարժարանի Հոգաբարձութիւնը կը հաղորդէ մեզի թէ վարժարանի տարեկան հանդէսը պիտի կատարուի այսօր ժամը 6ին Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Սկիւտարի մէջ բնակող ազգայիններ շատ գովեստով կը խօսին այս վարժարանի Հոգաբարձութեան անձնուէր ջանքերուն համար, որոնք ամէն զոհողութիւններով կ'աշխատին այս կրթական կարեւոր յարկը կանոնաւորութեան մէջ պահելու։

ԲԵՐԱՅԻ Էսաեան վարժարանի քննութիւնները աւարտած ըլլալով, վիճակացոյցերու բաշխման հանդէսը Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ պիտի կատարուի չորեքշաբթի առտու ժամ Զուկէսին (Ը. Թ.)։ Այս առթիւ պիտի ներկայացուին Բարձ. Նախակրթարանի աւարտական աշակերտները։

ԳՈՀՈՒԹԵԱՄԲ կ'իմանանք թէ Բանկալթիի Սէօռ տէ Սիօնններու վարժարանին ցորեկեայ աշակերտուհիներէն Օր. Պերթ Ալին Պալասանեան ամավերջի քննութեանց մէջ ամէնէն յառաջադէմ հանդիսացեր, և գրեթէ բոլոր դասերուն համար մրցանակներ ստացեր է։ Օր. Պերթ Ալին՝ դուստրն է Պատուական գեղօրէից վաճառատան հաշուակալ Պալասանեան Ռուբէն էֆ.ի։

ՇԱՆՈԹ փաստաբան Կ. Սօլախեան էֆ.ի հեղինակած «Հաւաքածոյ Օրինաց» կամ Ուղեցոյց վաճառականի եւ ամէն անհատի» երկասիրութեան Բ, եւ վերջին մասը հրապարակ ելաւ, որ կը պարունակէ տոմսակի, վագֆի, կտակի, ժառանգական, վաճառման, վարձման, գրաւի կապալման (ղաստ), նուէրի, խոստովանութեան (իգրար) ընկերութեան եւ պատժական օրինաց բովանդակութիւնը։ Այս Բ. մասով կը լրանայ Օսմ. Կառավարութեան ընթացիկ օրինաց ամբողջ հաւաքածուն, որ իր տեսակին մէջ միակ գործն ըլլալով կուգայ օգտակար ծառայութիւն մը մատուցանել հասարակութեան, քան մը որ գնահատուած է արդէն Ս. Պատրիարքին մէկ գնահատականով։ Մայր վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներուն անցուցած բարւոք քննութեանց ի գնահատութիւն, փաստաբան Սօլախեան էֆ. հաճած է իր հեղինակութիւններէն «Հաւաքածոյ Օրինաց» գիրքէն մէկ մէկ օրինակ նուիրել։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԱԶԴ

Վարժարանիս աշակերտաց մրցանակներու և շրջանաւարտից վկայականներու բաշխման արարողութիւնը պիտի կատարուի երեքշաբթի օր, 6 յուլիս, ժամ 7ին (ը. թ.) վարժարանիս սրահին մէջ, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Աշակերտաց պարագայ վարժարան վերադառնալ նոյն օր՝ ներկայ ըլլալու համար արարողութեան։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ռ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

3 Յուլիս 1904
Սկիւտար

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ
ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

17 Յուլիս 1904

	Երէկուան	Իրիկ.
Ֆրնս. (3% France)	98.30	98.20
Րէժի (Tab. Turcs)	383.	382.
Փոնս. (R. Nouv. Unif.)	86.60	86.40
Երկթ.ի (Lots Turcs)	123.	124.
ՊնքՕթթ (Banque Ott.)	571.	569.
Թրանս. (Transwal)	101.	101.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ
(ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ)

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Միրիմիրանութեան աստիճան տրուեցաւ Պասրայի մէջ՝ Ախօ զադէ Խալիտ փաշայի և Սանիյէի աստիճան՝ ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներու դիւանին քարտուղար Արիֆ պէյի։

Միւթէմայիզի աստիճան՝ Մէարիֆի քննիչ յանձնաժողովոյ անդամներէն Նուսրէթ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆ.—Էնէզրնի (Հալէպ) գայմագամ անուանուեցաւ՝ Թէրմէի գայմագամութենէ հրաժարեալ Մէհմէտ Լութֆի էֆ.։

Մաչի ալֆթերհանէի պաշտօնեայ անուանուեցաւ Թեքքէի ալֆթերհանէի Ա. քարտուղար Մուսթաֆա Լութֆի էֆ.։

Ազիզիէի (Խիւտավէնտիկեար) գայմագամ անուանուեցաւ Եէնիշէհիրի գայմագամ Եուսուֆ պէյ որուն յաջորդեց Ազիզիէի գայմագամ Թէվֆիգ պէյ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ակնակուռ Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պարսկաստանի Վէզիր Այն-իւտ-Տէվլէի։

Ա. կարգի Օսմանիյէ՝ զինուորական ամրութեանց և շինութեանց երկրորդ ճիւղին Տնօրէն Ֆերիգ Մուսթաֆա Խայրէտտին փաշայի։

Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ Մաարիֆ Նախարդ կուսակալ և այժմ Սպանիոյ Բարթէսի անդամ Տոն Անթօնիօ Պարուզոֆ Բոսթէլլօի։

Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ Պասրայի մէջ Ախօ զադէ Խալիտ փաշայի և Ներքին Գործոց Նախարարութեան պաշտօնեաներու դիւանին տնօրէնի օգնական Ահմէտ Հէճապի պէյի։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ պարսկական դեսպան իշխան Միրզա Րիզա Խան՝ Թէհրան հրաւիրուած ըլլալով իր կառավարութեան կողմէ, առջի օր Լոյտի շոգենաւով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս։ Իր բացակայութեանը միջոցին դեսպանատան գործերը պիտի վարէ խորհրդական Միրզա Մուսթաֆա Խան։

—Ի դիմաց Վեհ. Սուլթանին, դեսպանին ողջերթի գացած էր Խարիճիէի հիւրամեծար Ղալիպ պէյ։ Իսկ Մեծ—Եպարքոսութեան եւ արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ՝ Թարգման Սաատէտտին պէյ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհ. Տնօրէն Պ. Տըֆէ չորսթ օր երկուքուկէս ամսուան արձակուրդով Բարիզ ուղեւորեցաւ. հոնկէ պիտի երթայ հարաւային Ֆրանսայի իր ստացուածները։ Այս առթիւ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ եւ պանքային բարձր պաշտօնեաները կայարան գացած էին ողջերթ մաղթելու։

Գ. ՃՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ բժշկապետ անուանուեցաւ Առողջապահական Խորհրդոյ անդամ Ֆերիգ ասքթ. Խայրէտտին փաշա, հանգուցեալ Ժագ փաշայի տեղ։

ԿՈՄՍՈՒՀԻ ԲՈԼՈՆԱ, «Ռըվիւ տ'Էրոբ» հանդէսին Տնօրէնուհին, որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, առջի օր Բարիզ ուղեւորեցաւ։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Գերմանիայէն կը գրեն թէ վերջերս Գերմանիայէն բերուած նոր վայրաշարժերը փորձուեր են Գոնիա—Էրէյլիի գիծին վրայ։ Փորձին ատեն հաստատուեր է որ Պաղտատ վայրաշարժը ժամը 150 քիլոմէթրի գերազանց արագութիւնը ունի։

ԿՈՒՐՃԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ.—Իգտամ կը ծանուցանէ թէ Միթիլիի պանքային բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովին որոշմամբ Կուրճի գենուային ընկերութիւնը պիտի լուծուի՝ հաշուեյարդարում կատարելով։ Այդ Ընկերութիւնը նոյն պանքային կը վերաբերի։ Հաշուեյարդարումը պիտի կատարէ Միթիլի պանքային վարչական Խորհուրդը։ Իգտամ կ'յաւէ թէ այդ լուծման պատճառ եղած է նոյն ընկերութեան շոգենաւերուն հետզհետէ վտանգի ենթարկուիլը։

ՊԱՏՈՒԱՍՏԸ.—Տողկախաղ պատուաստին կանոնագրին արամադրութեանց համաձայն, երբ իսլամ և ոչ-իսլամ անհատ մը օր եւ է պատճառի համար իսլամներուն, մուխթարներուն եւ Պատրիարքարաններուն դիմէ իլմուխապէր ստանալու նպատակով, մինչեւ որ պատուաստի վկայագիրը ցոյց չտայ՝ իլմուխապէր չպիտի տրուի անոր, եւ եթէ ցոյց տայ. իլմուխապէրին վրայ պիտի նշանակուի թէ պատուաստի վկայական ունի։ Ասոր հակառակ գործողները պատասխանատու պիտի ըլլան։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ.— Րումէլիի նահանգներու Ընդհ. քննիչ փաշան ծանուցած է թէ՝ կը գրէ Էտիրնէի պաշտօնաթերթը՝ նահանգին մէջ գտնուող աապաստաններուն՝ անձնատուութեան եւ զղջումին համար որոշուած պայմանաժամը աւարտած ըլլալով, մէկ ամսուան համար եւս երկարաձգուած է, նմանապէս՝ Պուլկարիա և Արեւելեան Րումէլի փախչողներու վերադարձին համար որոշուած պայմանաժամը, որով այս միեւնոյն պայմանաժամերուն մէջ վերադարձողները՝ ըստ հրահանգի պիտի ընդունուին, բայց երկու տարի առաջ փախչողները չպիտի ընդունուին, եւ ուշադրութեան առարկայ պիտի ըլլան։

—Րումէլիի նահանգներու այլ և այլ կողմերը Պուլկարներ կը շարունակեն իրենց տեղերը վերադառնալ։

ՍԵԼԱՆԻԿԷ կը գրեն թէ այս տարի նահանգին բերքերը շատ լաւ եւ առատ եղած են, եւ տասանորդը այս տարի առջի տարիներուն բաղդատմամբ հարիւրին 30, 40 աւելի պիտի ըլլայ։ Կը յուսացուի որ հրապարակին գործառնութիւններն ալ անցեալ տարուան կրկինը ըլլան։ Արեւմտեան Եւրոպայի, ի մասնաւորի Անգլիոյ համար մեծ քանակ գարի կը փնտռուի, որով գարիին գինը բարձրանալու հակամէտ է։

ԵՐԱՇՏՈՒԹԻՒՆ.—Ռումանիոյ Տալքաճայի կողմը այս օրերս երաշտութիւն տիրէ, եւ հոն բնակող պուլկար գիւղացիները Պուլկարիա կը վերադառնան, որոնցմէ սահմանագլուխին վրայ անցագիր, եւն. չի փնտռուիր։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ Նորընտիր դեսպան մարքի Իմբէրիալի՝ յառաջիկայ շաբաթ օր մայրաքաղաքս կը սպասուի։

ԽՈՋԱԿ ԵՒ ՄԵՏԱՔՍ.—Վերջին շաբաթներուս մէջ՝ հրապարակներու վրայ յառաջիկային յանձնուելու համար շատ մը գործառնութիւններ եղած ըլլալով, այս օրերս խնդրանքը նախորդ շաբթեներու հետ բաղդատմամբ նուազած է։ Ասկէ զատ առեւտրական էնվանթէաներու եւ գիւղացիներու այս կանտը շատ նպաստաւոր չէ գործերու զարգացմանը, որոնք առկայն զարձեալ գոհացուցիչ են, եւ առիկա հակառակ խնդրողներու չափազանցուած պահանջումներուն։ Հակառակ խնդրանքին այս առատութեան, խոզակները յանձնելու համար շատ վաճառորդ չեն գտած։ Սուրիայէն հասած վերջին լուրերու նայելով, բերքերը պակաս եղած են եւ գինը բարձրացեր է 3 ֆր. է աւելի։ Վաճառորդները չեն ուզեր առեւտրական գիզին խոզակ ծախել 9 ֆր.ի դերջին ուզածին պէս։ Միլանի հրապարակը թէեւ լաւ արամադրութիւն ունի, բայց գործառնութիւնները շատ բանուկ չեն։ Լիոնոյի մէջ եւս գործերը բաւական ազնուացած են, եւ գինները՝ բարձրացած, մանաւանդ չինական արտադրութիւններուն համար։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— «Իգտամ» կ'իմանայ թէ Կոյս. հրամանի մը համաձայն, Գարաքէօյի կամուրջին շինութիւնը պիտի կատարուի նուազուրդով այն յարաձեւերուն վրայ, որոնք երկաթեայ կամուրջներու մասնաւոր գործարաններու կողմէ պիտի ներկայացուին՝ այդ գործարաններու մայրաքաղաքս ղրկած ճարտարագէտներու միջոցաւ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Դատական նախարարութենէն մասնագէտ պաշտօնատար մը ուղուեցաւ՝ ներկայ գտնուելու Պետական Խորհուրդին մէջ կառուցուելիք խորհրդակցութեանց սնանկութեանց առաջքը առնելու մասին առեւտրական Օրէնքին վհայ ըլլալիք յաւելումներու նկատմամբ։

ԱՆՁՐԵՒ.—Տրապիզոնէն կը գրեն թէ Էգիպտացորենի և լուբիայի եւ ի մասնաւորի ծխախոտի ներ. բերքերը՝ երաշտութեան հետեւանօք վնասուելու վրայ էին։ Անցեալ օր սակայն շրջակայ գաւառակներու և գիւղախումբերու մէջ առատ անձրեւ տեղացեր է խնդացնելով հողագործները երեսը։

ՈՃԻՐ. ԱՐԿԱԾ ԵՒՆ.

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ.—Պասրայի Սէմիր ըսուած մեծ շուկային մէջ՝ կառավարական պաշտօնատան մօտէն, խանութէ մը հրդեհ ծագեր է մայիս 11ի երկուշաբթի օրը և նոյն պահուն տիրող սաստիկ հովէ մը ուժ առնելով, 4-6 ժամ. ուան մէջ վեց խան, 162 խանութ, 6 շտեմարան, 5 վաճառատուն, 5 տուն և Մէարիֆի պաշտօնատան կից հիւրանոցը այրեր են. Նիւթական մեծ վնաս կայ։ Անձի վնաս չկայ։

ԽՂԴՈՒԱԾ.— Երկու մավունաներ, որոնց մէկին մէջ կային Մուսթաֆա ու Ահմէտ և միւսին մէջ ալ Ահմէտ ու Վահան, առջի օր Մալթեբէէն Խասգիւղ փոխադրելու ատեն հասանքէն քշուեցան և ընկղմելու վտանգին մէջ էին, երբ չորս կողմէ օգնութեան փութալով Մուսթաֆան ու Ահմէտը իրենց մավունայով ազատուեցան, իսկ միւս մավունան, ուր կը գտնուէին Ահմէտ ու Վահան անյայտ եղաւ։

ԳՈՂ ՁԱՒԱԿԸ.—Ուն-Գափան բնակող Յուսա պէյի աղան՝ Շէմսէտտին, հօրը 110 ոսկին գողնալով, իրենց մէկ դրացիին աղուն Իզզէթի հետ Աստ-Բազար կ'երթայ, բայց հոն կը ձերբակալուին և հոս կը բերուին։

ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ.—Ուրբաթ իրիկուն կառապան Հալիմ Ալէմտաղի յաճախորդ տանելէ ետքը, երբ կը վերադառնար, Գանլը Գուլաի մէջ՝ երկու անձեր մէկը բռնված էր եւ միւսը դաշոյն բռնած՝ առ նոր դէմ կ'ելլեն, եւ կը պահանջեն որ իր ունեցած դրամը իրենց տայ։ Եւ մերժմոյն մէկ քանի տեղերէն ծանրապէս կը վիրաւորեն խեղճ կառապանը, որուն վրայ գտնուած քանի մը ղշ.ն ալ առնելով կը փախչին։ Կառապանը հոն կը ձգայ քիչ մը ատեն վիրաւորուած, մինչեւ որ մօտակայ Մուհաճիր քէօյի բնակիչներէն ոմանք կը տեսնեն և զայն կը փոխադրեն Պըչըզը իր տունը։

ԱՐԿԱԾ.—Առջի օր, Բերա, Պոզաա Ալմանի առջեւ, Ալիի կառքը կոխատեց Եօրկի անուն պզտիկ մը, որ վիրաւորուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ

Երեկ գիշեր ժամը 6ին միջոցները Բանկալթի, Գայա փողոց, փայտաշէն տունէ մը հրդեհ ծագելով եւ շուրջը տարածուելով 9ի չափ տուներ հրոյ ճարակ եղած են։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼԷՆ
(«Սուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ԲԵՆՏԸՐՍՊՈՒՐԿ, 16 Յուլիս.—(Պաշտօնական).—Ծովակալ Ալեքսէյէվ կը հեռագրէ Ցարին.—Բորթ Արթուրէն հասած տեղեկութիւններու նայելով, յուլիս 3ին եւ 4ին ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է Լաւնվանթանի դիրքերուն տիրելու համար։ Թշնամին ետ մղուեր է և իր ամրութիւններէն մէկ քանին մեր ձեռքը ինկած են։ Մեր կորուստները եղած են երկու սպայ և 35 զինուոր սպաննուած, վեց սպայ և 248 զինուոր վիրաւորուած. Վիրաւորուած սպաներուն մէջ կը գտնուի զօր. Շթօսելի Թէկնապան և սպայակոյտի պետը։ Չինացիներու տեղեկութեան նայելով, Ճափոնցիները 2000 հոգի կորսնցուցին այս ճակատամարտին մէջ։ Յուլիս 6ին մեր զօրքերը գրաւեր են նաեւ այն բարձունքը որ կ'իշխէ Լաւնվանթանի դիրքին։ Յուլիս 9ին Ճափոնցիները իբրեւ 20000 զինուոր եւ 50 թնդանօթ ցամաք հաներ են Տալնի, Յուլիս 9ին թշնամին դադրեցուցեր է իր յառաջխաղացութիւնը եւ իր բանած դիրքերուն ետեւը ամրացեր է։

—Զրոյցի մը նայելով, «Նովիք» յածածնաւը յաջողեր է խզել պաշարման գիծը եւ Վլատիվոստոք ուղղուիլ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Աժանս Վոլֆ հեռաւելայ հեռագիրը ստացած է Աստենէն.—Գերմանական «Բրէնս Հանրի» շոգենաւը, որ այս առաւօտ հոս հասաւ, լուր կը բերէ թէ երէկ կէս օրէն վերջը բըռնուեցաւ ռուսական «Սմոլէնսք» յածածնաւին կողմէ, որ բռնագրաւեց զինքը իրեն յանձնել Ճափոնի յասկցուած թղթատարական պայուսակը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թիէնծինէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի.— Յուլիս 14ի գիշերը Շանհայքուանի մէջ տրիւնալի կռիւ մը ծագեցաւ Ֆրանսացի եւ Ճափոնցի զինուորներու միջեւ, որոնք գինովցած էին։ Կռուաւորները իրենց սուինները գործածած ըլլալով, երկու Ֆրանսացիներ սպաննուեցան և ուրիշներ վիրաւորուեցան, ինչպէս նաեւ 9 Ճափոնցիներ և ոստիկանական գործակալ մը։

ԲԵՆՏԸՐՍՊՈՒՐԿ.— Զօրք Բէթէրհօֆ դարձաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիական կառավարութիւնը հաւանութիւն տուաւ որ Պ. Քրիւկէրի մարմինը Թրանսվալի մէջ թաղուի։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ
(«Սուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ԼՈՆՏՈՆ.—Կը ծանուցուի թէ Ճափոնցիները ուրբաթ գիշեր (Յուլիս 15) նորէն յարձակեցան Բորթ Արթուրի դէմ, բայց ետմղուեցան ծանր կորուստներով։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Զօր. Նօծուի բանակը կատարելապէս պաշարած է Բորթ Արթուրը։

—Զրոյց կը պատի թէ Մանչուրիոյ մէջ գործող երեք ճափոնական բանակները միացեր են։ Ճափոնցիները կը յուսան պաշարել Զօր. Քուրոփաթքինի բանակը, որ Թաշիչաօէն Լիաօ Եանկ կը նահանջէ։ Զօր. Քէլլէր կը պաշտպանէ այս նահանջը։

—Կը հաւաստեն թէ Բորթ Արթուրի ռուսական տորմիղը կատարելապէս պատրաստ կեցած է ներքին նաւահանգիստը։

ԲԱՐԻԶ.— Բաստիլէօնի արձանին բացումը տեղի ունեցաւ այսօր, մեծ հանդիսաւորութեամբ։ Պ. Լուպէ, Պ. Քոմպ և Պ. Շոմիէ (կրթական նախարար) ներկայ էին։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

Այս գիշեր ուշ ատեն հետեւեալ հեռագիրները հաղորդուեցան մեզի.

ԱԺԱՆՍ ՖՈՒՌՆԻԷ

ԲԱՐԻԶ, 17 Յուլիս.— Զօր. Զախարոֆ(*) Լիցիաօ-Թունկի մէջ ետ մղեր է ճափոնական զօրաբաժին մը։ (Լիցիաօ-Թունկ կը գտնուի Թաշիչաօէն 13 վերստ անդին)։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զօր. Քուրոփաթքինի բանակը 115 հազար զինուորէ կը բաղկանայ 200 թնդանօթով։

—Ծովակալ Թօկօյի տորմիղը ռմբակոծեց Բորթ Արթուրը։

ԲԱՐԻԶ.—Կը ծանուցուի թէ Զօր. Վիթհէօֆ, Բորթ Արթուրի տորմիղին հրամանատարը, պաշտօնանկ եղեր է և զինուորական ատեանի մը առջեւ պիտի քաշուի, որովհետեւ չէր գործադրած նուաճումին հետ Բորթ Արթուրէն ս եւ է գնով դուրս ելլելու համար իրեն տրուած հրամանը։

—Ռուս պաշտօնաթերթը կը հաստատէ թէ Բորթ Արթուրի պահապան զօրքերը Յուլիս 14ի գիշերը ետ մղեր են Ճափոնցիներու յարձակումը, խիստ մեծ կորուստներ պատճառելով անոնց։

—Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը իր ցաւակցութիւնները հեռագրած է Պ. Քրիւկէրի ընտանիքին։

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼԷՆ

(Քոնսթանթինոփլի հեռագրական գործակալութիւնը այս գիշեր ո եւ է հեռագիր չհաղորդեց։)

ՍԱՐԷՆ ՁՈՐԷՆ

ՃԱՓՈՆՑԻՆԵՐՈՒ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Ճափոնի պատմութիւնը շարունակական կռիւներու պատմութիւն մըն է։ Եթէ Ճափոնցիները չկռուէին օտարներու դէմ, իրենց մէջ պիտի կռուէին, կ'ըսէ Ֆրանսացի մը։ Աշխարհիս մէջ ոչ մէկ ժողովուրդ այնքան պաշտամ մը ունի զէնքին համար։ Ճափոնցիի մը համար կռուիլը ոչ միայն փառք մըն է իրեն համար, այլ եւ հաճոյք մը։ Իր արհամարհանքը մահուան համար, իր կորովի հպարտութիւնը, իր ցայտուն քաջարիութիւնը ինչպէս նաեւ իր խոռոմանկութիւնը և վրէժխնդիր ոգին, բոլոր այս յատկութիւնները զինքը ամէնէն քաջարիրը և ամէնէն անարգել պատերազմիկը ըրած են։ Երբեմն կը յարձակի վագրի նման և անգամ մը որ կռիւին սկսի, կորովութեամբ և յարատեւութեամբ զայն մինչեւ ծայրը կը հասցնէ, մինչեւ իր արեան յետին կաթիլը։

ՊԱՏԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ԱԶԴԱՍԱԽՏԱԿՆԵՐ

Հանր. Պարտուց Վարչութեան Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ յուլիս 1/14ին պիտի սկսուին գործադրուիլ դրոշմի նոր կանոնագրին իններորդ յօդուածին 79 եւ 83 թիւերը, որոնց համաձայն տարեկան տուրք մը սահմանուած է թատրոնի վարագոյրներու, պատերու, հանրային վայրերու եւ փոխադրութեանց միջոցներու վրայ դրուած կամ նկարուած եւ կամ՝ թուղթէ և խուաքարդէ զատ՝ ուրիշ նիւթերու վրայ գրուելով զետեղուած կամ կախուած ծանուցումներու, ինչպէս նաեւ մէկու մը արհեստը կամ առեւտրական գործը ցուցնող, եւ խանութներու, վաճառատուներու եւ ուրիշ շէնքերու կամ տպակեփեղկերու վրա դրուած ազդատախտակներու։

Այս տուրքը, 36րդ յօդուածին համաձայն տուրոյն սկիզբը գանձուիլ հարկ ըլլալով, հարկատուները կը հրաւիրուին մինչեւ վեց շաբաթ (այս անգամ մինչեւ Օգոստ. 15 Հ. Տ.) ներկայանալ Պոլիս Բազար, Զկներանի տեսչութեան, որուն յանձնուած է վերոյիշեալ տուրքերուն դործադրութիւնը։ Հակառակ պարագային ըստ օրինի, նոյն կանոնագրին 39րդ յօդուածին տրամադրած տուգանքին պիտի ենթարկուին։

Կ. Պոլիս 28|11 յուլիս 1904 12—3

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՀԱՇՎԻԿԵՑԻՒ 1904 ԱՊՐԻԼ 30Ի

ՊԱՀԱՆՋԸ	Օսմ. ոսկի
Ընթերուղթերը չդանձուած	5500000.—
Դրամարկղ Գլուխ մէջ	2280537.69
Ընդ. Ֆրանս. և Գերմ. արժէթ.	1678804.50
Ի-իիշ արժէթուղթեր	3785133.18
Ջնշուած մուրհակներ	2143838.85
Ծխմ՝ պաշտօն ընթացք հաշիւ	1839252.64
Ընթացիկ հաշիւներ	2996585.95
Ապրանքի ևն. փոխարէն	5046849.10
Անշարժ կալուածք	277563.93
Զանազանք	109680.52
Օսմ. ոսկի	25658248.86

ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի
Դրամագլուխ	11000000.—
Պահեստներ	1279327.—
Վ. ճաթելի մուրհակներ	2646013.—
Պահեստի արուած գրամ	1213476.28
Ընթացիկ հաշիւներ	7917080.95
Վ. ճաթելի շահաբաժին	3766.70
Պահեստի գրամ	847867.83
Զանազանք	750716.60
Օսմ. ոսկի	25658248.86

Այս ցուցակը վաւերական է

Գեր-Գնդ. Ցծրէն Ընդ. Հսպաս. Ընդ. Ցծրէն
Ա. ՆԻԱՍ Հ. ՔԻՉՀԼԵՐ Ֆ. ՏՐՏԻՃ

ՀՄԱՅԵԱՓ ՔՀ. ԼՐՕՍԼՐՁԵԱՆ

ՏԱՐԵՐՔ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵՋՈՒԻ

Ա. հատոր 3 ղ. Բ. հատոր 5 ղ.

Սոյն դասագիրքը որ մեծ ընդունելութիւն գտած է Ազգ. վարժարաններէն, և. ապագրութեան հղած է վերջերս նոր հրատարակուած է կարեւոր փոփոխութիւններ կը ծանուցանէ Կ. Պոլիս, Մարգարեան գրատուն։ 10—1

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.—Թէմպէքիր Բրիօրիէ Օսմ. կայսերական պարահանդէսներուն կը ծանուցանէ թէ ան պարահանդէսներուն 1898 օգոստոսին պատմանաժամը ամարող թիւ 11 կարծնները եթէ մինչեւ յունիս 31/13 օգոստ. չներկայացուին գանձելու համարծ չնշուած պիտի նկատուին։ 25—2

ՎԱՐԶԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ

Ազդ.—Օսմ. Հանր. Պարտուց Թղթակ հասարիներու Ընդ. Տնօրէնութիւնը կ'իմացնէ թէ դրդիմադրի նոր կանոնագրին 73րդ յօդուածին համաձայն (10 Րամազան 5թուակիր կանոնագրէն մինչեւ ներկայական գործադրման թուականը, օրինական արամադրութիւններու հակառակ յօրինուած թղթերուն մասին հրատարակման թուականէն սկսեալ մինչեւ վեց ամիս մանաւանդ վարչութեան ներկայացուին, որ առանձին կանոնագրին համաձայն պահանջելի դրոշմատուրքը միայն պիտի վճարեն։ Այս վեցամսեայ պայմանաժամէն լրանալէն վերջը, դասամբաններու և կառավարական պաշտօնեաներու ցոյց արուած այն թուղթերն ու մասրհակները, որոնք օրէնքի ճակատակ պատրաստուած են, ներկայ կանոնագրին հրամադրած տուրքերն ու դրամական տուգանքները պիտի վճարեն։»

Այս պայմանաժամը սկսած ըլլալով 1/14 յունիսէն, օրինաւոր դարձնել ուզուած թուղթերն ու մասրհակները պէտք է ներկայացնել կեդր. վարչութեան Դրոշմաթուղթի գիւանին, ուր պիտի կատարուին պէտք եղած օրինական ձեւակերպութիւնները վերոյիշեալ պայմաններուն մէջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ
12/20 յունիս 1904/1320 50—8

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՅԵՐԱՆԵԿԱՆ ՄԱՄԲԵՐԻ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ԵՒ ԳԱԳՄԱՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Մուլթան Համամ Թիւ 7
Մինկէրի մասնաճիւղին դիմացը

Սոյն հանրածանօթ վաճառատունը, որ երբեմն ճանչցուած էր Մ. Հիւսկիսեան անունն Ընկ. անուանով և 20 տարիէ ի վեր մեծ համբաւ շահած է հարսնեացկան մարերու, ձկրտութեան հագուստներու և գլխաոգարար կիներու և աղջկերու գլխարկչութեան մէջ, ալս անգամ աւելի ընդարձակելով իր գործերը, վերոյիշեալ վաճառատունը փոխադրուած է։

Այդ առթիւ կը ծանուցանէ պատուհասարակութեան թէ՝ բոլորովին տարբեր եղանակով մը, և անհատապէս ատման պիներով և արագապէն կը պատրաստէ խիտ չգեղ և գեղեցիկ մարեր կը ծախէ զոյներ, գլխարկներ, ափսէներ, ծոներ զոյն անուակներ, ձեռնոցներ, երիզ, լեմանի պուտիկներ։ Նոյնպէս ՄԳՐՈՒՒՏԵԱՆ հագուստ երու ճոխ տեսակներ, սիւղնիի, պրոտէի, սաթէնվիլ քսի և օթոմանի վրայ բանուած ընտիր պրաստիով։

Կիներու գլխարկչութիւնը կատարելագործելու համար ամէն ջանք ի գործ դրուած է չորրիս առաջնակարգ մօտիսներու ես ճոխ ապրանքներու տրոնք կը ծրցին բերալի ամէնէն մեծ վաճառատուներուն հետ։ Կը ծամանուն մէկ կը պատրաստուին և կը յանձնուին ամենաընտիր գլխարկներ։

Վաճառատան մէջ կը գտնուին նաև ծաղիկներ, փետուրներ, ճկուէթ, մեռքսէ փայլուն քրէթոյներ, ժառանիէներ, վուալներ, և մանկերու յատուկ ամէն տեսակ գլխարկներ, ծոներ, ժապաւէններ, խարբերու և կառնիթիւններու ճոխ տեսակներ, բոնժուր, թաքթա, մուսլին ու ասա, սաթէն լիպերէթ, քրէյ անկէ, թասիլ, ֆիլու, կնկերու և աղջկներու վզնոցներ, զոլսկները, ձեռագործի ամէն տեսակ տերեւներ և զարդեղներ, ասլօններու ծաղկեայ էֆժէկտներ՝ մեծ քանակներով պատրաստուած։

Դիմեցէք, ևն զժգոհ դարձ չպիտի ելլէք։ 50—1

ՀԱՑՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՍՏԱՒԱԶԱՐ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի Մեպտ. 2)15ին, ել. առաւօտ։ Գիշերօթիկներու ամրեմսանն է 12 Օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարել Սեպտ. մէջ, և կէսը Յունուարի մէջ։ Շաբաթը դասընկերի մէկ դասի համար ամրեկան 3 Օսմ. ոսկի, և երկու դասի համար 5 ոսկի ուելի կը պահանջուի։ Երգեհոնի դասառնդները ամրին 1ու կէս ոսկի ամելի կը վճարեն։

Վարժարանին յատագիրը ուղղելու համար կը դրուի։ Ուրիշ տեղեկութեանց համար դիմել Ո. Ո. Բիւրի, Պոյկլը Հասը, Կ. Պոլիս, կամ ջրել Տօքթ. Ս. Էֆէ Դավալեանի, Ամասնագիտ ինֆեկցիական հիւանդութեան, Ամաբազար։ 10—1

ԼՈՒՅՍԱՎՈՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Վեհ. կայսեր Դահակալութեան տարեդարձին առթիւ կատարուելիք խրախճանութեանց համար, Պալչէզաբաշ Պրն Գիւր Զէնիտ վաճառատունը պատրաստել առած է զանազան տեսակ եւ գոյզգոյն լապտերներ, պաթիմայի վրայ գեղեցկօրէն նկարուած Օսմ. դրօշներ, Վեհ. Սուլթանին կենաց փրկութեան համար աղօթքներ կրող վերառութիւններ, եւ լուսավառութեանց և զարդարանքներու յատուկ զանազան պիտոյքներ, որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին նոյն վաճառատան մէջ։

Վեհ. կայսեր համար բարեմաղ. ղ. թական վերառութիւններ	5
Կայզ. Թուղրայի Ֆէրը	5
Օսմ. զինանշան գունաւոր	15
Օսմանիյէ պատուանշան	10
Մէճիտիյէ »	10

Վերոյիշեալ 5 վերառութիւնները և գեղեցիկ պատկերները մէկտեղ առնողները 40 ղրշ. էջ գնաւառներէ յառնձ. նարատութիւն ընդունելը Քղիաատրի Խանքով 45 ղ. պէտք է ղրկեն։

20—2

ՈՒՏԻՃ. ՈՒՏԻՃ. ՈՒՏԻՃ

Ձեր մուչտակեղէնները, գեստանները, մետաքսեղէնները, գօրգերը, կաւերը ևն. ուտիճներէ (կիւվէ) ազատելու և կատարելապէս պահպանելու համար դիմեցէք

ՊԱՂ ՕԴԻ

ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ

Ա՛լ նաֆթալին, քամֆոր (քեաֆիւրի) եւ ուրիշ հոտով նիւթեր մի՛ գործածէք, այլ պաղեցուած եւ չոր օդի մէջ պահեցէք զանոնք։

ՊԱՀԱՆՈՒԼԻՒՐ առարկաները կ'ընդունուին օրուան ամէն ժամուն։—

Պոլիս, Պալըգհանէի մթերանոցին մէջ։ Ընկերութեան կեդրոնատեղիին մէջ, 12, Խորասանէի Խան, Սիրքէճի։ Պէյօղլը Տան մէջ։ Թիւ 500, 244, 370, Բերա, Մեծ-Փողոց։

ՍԱԿԱԳԻՆ

Այբերու եւ կիներու	ղ.
Վերարկու	15 ամառուանհմ.
Բելերին	15 » »
Ձեռնամուշակ	7 » »
Վզնոց եւ պօա	7 » »
Գլխարկներ եւ մուչտա. կեղէն մանի առարկայք	10 » »
Պայուսակներու կամ օրն. առակներու մէջ դրուած մեծաքանակ առարկա. ներու համար	30 ղ. ամիսը և խորանարդ մեգր
Բաւրդէ կամ մետաքսէ գործեր, շալեր եւ ասրիչ արժէքաւոր մետաքս. սեղէններ և բրդեղէններ	30 »

ՄԱՂՆԱՒՈՐ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ այն ընտանիքներուն համար որոնք երկար ժամանակի մը համար ուրիշ տեղ պիտի երթան, պաղպատէ մթերանոցին մէջ դրուելու համար կ'ընդունուին կաներ եւ ուրիշ առանին իրեղէններ։ Մուչտակեղէններ կամ ուրիշ մանր առարկաներ պարունակող կապոցները պէտք է ամուր կերպով մը ծրարուած ըլլան և վրան ատրոջ անունը գրուած ըլլայ։ Վերոյիշեալ գիներէն զատ, կէս առ հարիւր յաւելուածական տուրք մը պիտի առնուի իրրեւ ապահովագրութիւն հրդեհի դէմ, և ասիկա՝ ամառային տիրոջը ըստ արժէքին վրայ։

50—3

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԼԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս Մահմուտ Փաշայի գուխը, 271

Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարմանքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէնները եւ ըմպելիները, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու եւ անուան օրնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ եւ ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ անկնդրով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատան մէջ։ Կը գտնուին նաեւ ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերքներ։

Գեւառներէ եղած յանձնարարու. թիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Դիները չատ ածան են։ 104—58

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ը ՆԿ

NORTH BRITISH & MERCANTLE
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԱՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1809 Ի

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	16,898650	» »
1902ի հասոյթը	3,550,883	» »

Վնաս 41,000,000 Անգլ. ոսկի կանցնի

NORTHERN ASSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836 Ի

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	6,523,504	» »
1902ի հասոյթը	1,515,600	» »

Այս ընկերութիւնը հաւաքարար իրենց ընծայած բացարձակ վաստահութեան հակայ դրամագլխի և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի ևլն. ԱԽՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԻՒԱՆ ՈՒՐԻՇԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ԻՆՆՈՒՆ ԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

MARITIME INSURANCE Co Lt

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 160000

Այս ընկերութիւնն եւս չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամագրերն ինչպէս նաև ամենուրեք թղթատարով ղրկուած ինչքերը խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԱՐՁԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՑ, Դ. Ց. ՍԵՐՈՒԲԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաշա Խան թիւ 22։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՍՏԱՂԱԹԵԼ Ի ԲՐԻՒՔ 1828-1829ԻՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲՐԻՒՔ 1828-1829

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրեալ դրամագլուխ	22	միլիոն ֆրգ.
1903ին գանձուած ապահովագրն	25	միլիոն ֆրգ.
Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցուած վնաս	284	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	119	» »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Ընթացիկ ապահովագրութիւնք	278	միլիոն ֆրգ.
1903ին գանձուած ապահովագրն	12	» »
Մինչեւ 1903ի վերջը հատուցուած վնաս	130	» »
Դրամագլուխ և պահեստ	161½	» »

որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60— ինչ որ Լիւնիօնի ապահովագրելոց կ'ըլծնայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆԸՐ ՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ԶԷ ԴՆԵԼ ԱՐԻԵՒԼՔԻ ՄԷՋ ԴՈՐՈՂ ՈՒՐԻՇ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։— Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակագոյց։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ոեւէ ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարեկան անվճարման վճարում, որով «Լիւնիօն» ապահովագրողը ՉԵՐԾ ԵՒ ՈՐ վնասներէն եւ յուսախաբութիւններէն որոց կենդարկուին միշտ ան անձնը, որը ղանձաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՕՈՒՈՒ ՈՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան գրամագլուխն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Թաւրքիոյ եւ Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՍՏԷՐԼԵԱՆ
Պետ կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Սքեմսմալ, Մուլթան-Համամ. Քաթրճը Օղլու բասած։
Մանաճիւղ՝ Ղալաթիա, Ինայէթ խան. Դործակալութիւնք Թաւրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈ ՆԱԼ ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամ. ոսկ եւ պահեստի գումար ֆր. 7,500 000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Դրէտի Լիօճէ	Կ. ՊՕԼԻՄ	Աճկլօ Աւստրիեճ Պանք	ԼՈՆԴՈՆ
Օամ Կայս. Պանքա	ԲՈՒՐԻԶ	Աճկլօ Էճիբշըն Պանք	ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ
Տճօյչ Պանք	ՊԵՐԼԻՆ	Պանք Նասիօնալ	ՍՕՖԻԱ

Պալքան Ընկերութիւնը թէ Կ. Պոլսոյ եւ թէ գաւառներու մէջ խիստ դիւրաշուելի պայմաններով ՀՐԴԵՀԻ, ԿԵՆԱՑ եւ ԾՈՎԱՑԻՆ ապահովագրութիւններ կը կնքէ, եւ պատահած վնասները տեղւոյն վրայ անմիջապէս կը հատուցանէ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ համար Ընդհ. գործակալ՝ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃՃԵԱՆ։
Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի դէմ Թահտապրուճ Խան 30—2

Տ-ՔՈ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ, մաթի, գաղղիական ախտ, այրերու և կիներու ծննդական գործարանների բաները։ Հիւանդութեանց

Ծիլեալ բժիշկը որ 15 տարի չարաչար պատերազմած է Դաժանելի նահանջին հիւանդութեանց մէջ, ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները տիրապէս տարածուած էին, եւ որ հինգ տարի չափ ալ Եւրոպայի այդ կարգի հիւանդանոցներուն յատուկ նշանաւոր հիւանդներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած եւ գործնական փորձեր կրած է, եւ այս կերպով նոյն ճիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատած է Բերա, Պօյիւք Բարմաք գաբաւ, Թիւ 10, եւ կ'ասրէն մինչեւ ժամը 11 կէս գացուի Պահեստգաբաւ Ճիւլիւքհան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որլափ ալ հինցած ըլլան։ 100—30

Ուրբաթ օրերը ձրի ազքատները։

Ս. Խաչ Վանքի Ս. Ստեփանոսեան Ազգային Վարժարանի Տեսչական Մարմնոյն Նախագահ Գերապատուելի Տ. Տ. Ներսէս Եպիսկոպոս Գալուստեանի Ս. Ծննդեան Տօնի Առթիւ Ուսուցչական Կազմին եւ Աշակերտութեան Կողմէ Ուղղուած Ողջոյնի Պատասխան Գիրը

Գերապատիւ Տէր Հայր Սուրբ,

Ձեր Տէր Հօր Ծննդեան Տօնի Առթիւ Ձեզի Ուղղուած Ողջոյնի Ի Պատասխան Ուսուցչական Կազմին եւ Աշակերտութեան Կողմէ Ուղղուած Ողջոյնի Գիրը Ստանալով Ձեզի Կը Շնորհաւորենք Ս. Ծնունդի Տօնը Եւ Կը Մաղթենք Ձեզի Երկար Տարիներ Առողջ Եւ Խաղաղ Կեանք Ի Փառս Աստուծոյ, Ի Շէնութիւն Ս. Եկեղեցւոյ, Ի Լուսաւորութիւն Ազգիս Եւ Ի Յառաջդիմութիւն Ս. Վարժարանիս։

Ձեր Հոգեւոր Զաւակներ

Կ. Պոլիս, 12 Յունուար 1904

Վերջին գիր

ՍՈՒՐՃԱՆԴԱԿԻ ԹՈՒԹՕՆԸ(110

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԴՐԱՍԻ ՓՈՂԻՆ ՏԱԿ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ—ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Ը

—Գնա՛, անդին գնա, պիտի մնաս գնես գիս, վա՛ա...

—Զէ՞ Մինէ, չէ՛, հոգիտ՚չպիտի մոռանամ, հանդարտէ՛, ինչդինքիդ եկիր...

—Գնա՛, գնա՛, վա՛ա, կրկնեց նայելն ակին Մավեան՝ կէս մը չամուսնուելվ

—Կ'երթամ Մինէ. կ'երթամ խուչս, գան հանգիստ նայէ...

Եւ վերջին անդարկ մը նետելով կնոջը վրայ, չիտակ սալօն մտաւ, առանց աւելի խօսք մը արտասանելու։

Հազիւ դուրս եղած էր, Տիկին Մավեան բոլորովին չկուսելով կանգնեցաւ, և արհամարհոտ ու ծաղրական նայուածք մը նետելով դէպ ի դուռը,

—Կո՛վ... ի՛նչ կով է, ինձնց մեղ միւս։

Ոսկերիչը, սալօն մանելուն պէս, դուռը գոցեց ետեւէն, ու մինչեւ անկիւնի լոյն բազմոցը քաշքշուելով մարդոյ մարմնովը վրան ինկաւ ծանր զանգուածի մը պէս և սկսաւ մտածել։

Կնոջը հետ ունեցած տեսարանին թողոր դրուագները միացը ինկան նախ խառն ի խառն, լաբիրինթոսային վիճակով մը, ուրկէ ոչինչ կը հասկնար։ Կնոջը խօսքերը, իր բռնած ընթացքը, այն նենգաւորութիւնն ու անարգանքները որոնց ենթարկուած էր, ցծրին պարզացան, կնոջը նետողութիւն, վերջապէս ամէն բան յայտնաւեցաւ իր մտքին, իրարու հիւսուած, հիմդ սարդի ոտայնի մը պէս, որուն սկզբնական հիմնաքարը չէր կրնար գտնել, և որ գլխու պոյտ կը պատճառէր իրեն։

Ծնող, տակաւ այդ ամէնը լուսակուեցաւ։ Տեսարանը միացը ինկաւ ան, պէս, ինչպէս որ տեղի ունեցած էր, բայց այն յուզմունքէ և աղտոտ մանրամասնութիւններէ՝ որոնք պահ մը առաջ այնքան ծանր տազնապի մը ենթարկած էին իր հոգին։

Ան ատեն՝ անսահման խռովք մը սկսաւ զինքը ճնշել. թախիծը գրկեց զինքը, իր մտքին առջեւ բացաւ խոհանքի ուրիշ արահետներ, մէկը միւսէն փշալից, Ինչ միւսէն ընկճող ու կեղքիչ։

Ինք որ աւելի՝ կինը ուրիշներու ծոցը չտեսնելու համար կապուած էր կնոջին, և նոյն իսկ մահուընէն վերջ տեղի ունենալիք անհաւատարմութեան մը գաղափարէն կը տանջուէր, կը մտաբերէր, ինչպէս պիտի կրնար դիմանալ հիմայ, ուր խնդիրը յստակ մահու պատճառ հնչիք հանանակնութեան մը վրայ չէր միայն։ Անկէ առաջ, դնան անցագրոյն իրականութիւնը կար, իրականութիւն մը՝ զոր կինն այնքան լրբութեամբ նկարագրած էր պահ մը առաջ և որ այնքան ալ անպատուիր էր իրեն համար։

Քանի՛ կը մտածէր, այնքան աւելի կը դառնար գիշերը ընկճող թախիծը։ Պահ մը՝ բոլորովին յուսահատեցաւ, և սկսաւ լալ, լալ այնպէս ինչպէս ծերերը կուլան։

Դուրսէն՝ կնոջը ձայնը բարձրացաւ լսկաբեր։ Ծայնի էր որ բարկութիւնը ապատուրներէն կ'առնէր։

Ոսկերիչը ցնցուեցաւ այդ ձայնէն, ու ատքի ելաւ։

Ծանկարծական բարկութիւն մը հրատրած էր զինքը։ Բռնութիւնները սեղմած դէպի դուռը խոյացաւ, առանց գիտնալու թէ ի՛նչ կ'ընէ։

Դուռը բանալէ վերջ միայն, երբ կնոջը հետ դէմ առ դէմ եկաւ, իսկոյն սթափեցաւ եւ աւելի՝ չփոթած մարդու մը հեգնականութեամբ էր որ փորձեց մեկնել իր անպատեհ յայտնութիւնը։

—Մինէ՛, ձայնեց, ի՛նչ կը պատահի կոր այդպէս ...

Տիկին Մավեան՝ որ նետողման տեսարանէն վերջ, համոզուած էր թէ ան մուտքին ա՛լ չկրնայ ընել իրեն, ծիւղ իր երբեմնի արհամարհոտ ու տիրական չեչտովը պատասխանեց.

—Ի՞նչ կ'ուզես որ ընեմ, բան դէմքը թթուեցնելով, ա՛ա իշու կատրները կարգի բերելէդ հաքառ գամ հրամանդ առնեմ քեզմէ...

—Ո՛չ, բաց...

—Բաց ի՞նչ... չըսե՞ս, ի՛նչ է միտքդ... չէ՞ նէ մի նորէն...

—Բաց բան մը չկայ, Մինէ՛, խաչ որ բան մը չկայ .. իշտէ խօսք մըն էր ըրի...

—Ես իմ տանս մէջ ատր մնալ կ'ուզեմ, կը հասկնա՞ս...ապատուրներուն ձեռքը խաղալիք չպիտի ըլլայ... խեղճորիկ կ'անիծեմ, կը պատմ ալ, կը ծեծեմ ալ կ'ուզեն մնան, կ'ուզեն երթան...

—Աղէ՛կ ճանըմ, մենք ալ հակառակութիւնդ չենք պնդեր կոր...։

—Ուրեմն ինչո՞ւ դուրս ելար, ամի մտանց քեզի, ի՛նչ պատճառ ուներիր...

—Հի՛չ, Մինէ՛, հի՛չ, եկայ... ես կայ... եկ.. հա՛, պիտի ըսէի որ կեղրակալը պատրաստել տար... անօթի կը մարիմ կոր...։

Կէս ժամ վերջ, սակայն, երբ կնոջ բակալրի պիտի նետէին, կաթսաների ծանր կարասի մը զգեանեց ոսկերիչը։

Ալ կղմը, ձեռքէն մինչեւ ատքը բռնուած էր, ինչպէս նաև լեզուն։

(Շարունակելի)

Ա Զ Դ

Կալիէ պաղեստին մը մէջ դրուած երկու եզկոյն բանալիներ կորսուած են։ Գտանողութիւ վարձք մը պիտի արուի այն մարդուն որ «Լէվքեմ Հէրբեաթ» խմբագրատունը կը տանի զանոնք։